

Evaluering af Barnets Ven

Oxford Research, juni 2020

Knowledge for a better society

Oxford Research er en specialiseret videnvirksomhed med fokus på velfærdsområderne og erhvervs- og regionaludvikling.

Oxford Research gennemfører skræddersyede analyser, implementeringsevalueringer og effektevalueringer for offentlige myndigheder, fonde og organisationer i civilsamfundet. Vi rådgiver også om strategiudvikling, faciliterer udviklingsprocesser og formidler vores viden på undervisningsforløb og seminarer. Vi kombinerer akademisk fordybelse, strategisk forståelse og god kommunikation – på den måde skaber vi anvendelsesorienteret viden, der kan gøre en forskel.

Oxford Research er grundlagt i 1995 og har selskaber i Danmark, Norge, Sverige og Finland. Oxford Research er en del af Oxford Gruppen.

Oxford Research A/S

Falkoner Allé 20
2000 Frederiksberg
Danmark
office@oxfordresearch.dk
www.oxfordresearch.dk

Kunde

Red Barnet Ungdom

Projektperiode

Maj 2019 – juni 2020

Team

Senioranalytiker Clara Ellegaard

Senioranalytiker Tobias Bühring

Analytiker Stine Popp

Praktikant Katrine Bundgaard Schow Madsen

Fotokredit: Kelly Sikkema, Unsplash

Venn-diagrammet er en stilistisk repræsentation af Oxford Researchs bestræbelser på at kombinere forskningskompetencer, strategi og kommunikation og lave viden til et bedre samfund

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	1
1.1 Evaluering af Barnets Ven	1
1.1.1 Datagrundlag	2
1.2 Læsevejledning	2
2. Sammenfatning	3
2.1 Barnets Ven tilbyder alenetid med en autentisk, ressourcestærk voksen	3
2.1.1 Den tredobbelte frivillighed og den tillidsfulde relation som altafgørende	4
2.1.2 Rollemodellen skal kunne se og anerkende barnet – samt være vedholdende	4
2.1.3 God kommunikation og forventningsafstemning	4
2.2 Barnets Ven som relevant supplement til kommunens indsats	5
3. Beskrivelse af målgruppen	6
3.1 Karakteristisk af målgruppen	6
3.2 Karakteristisk af matches	9
3.3 Målgruppens forventninger og ønsker til indsatsen	12
3.3.1 Gode oplevelser med en voksen-ven	12
3.3.2 Tillid, tryghed og trivsel	14
3.3.3 Sociale og faglige kompetencer	14
4. Børnenes udbytte	16
4.1 Gode oplevelser	16
4.2 Alenetid med en voksen	18
4.2.1 Mere tid og overskud hos forældrene	20
4.3 Oplevelsen af en tillidsfuld relation	20
4.3.1 Får talt om de svære ting	22
4.4 Personlig udvikling og trivsel	23
4.5 Sproglig udvikling og dannelse	25
4.6 Et ekstra medlem i familien	26
4.7 Opsamling børnenes udbytte samt betydningsfulde faktorer	26
4.7.1 Børnenes udbytte	27
4.7.2 Betydningsfulde faktorer	27
5. Kommunernes behov og udbytte	30
5.1 Mulighed for bredere forebyggende indsats	30
5.2 Barnets Ven som givende supplement	30
5.3 Positivt forhold mellem udbytte og ressourceforbrug	33
5.4 Syn på samarbejde med civilsamfundet	33
5.5 Opsamling kommunernes perspektiv på Barnets Ven	34

6. Metode og datagrundlag	35
6.1 Kvantitativt datagrundlag	35
6.2 Kvalitativt datagrundlag	35
6.2.1 Matchstatus, afsluttende spørgsmål og ansøgningskema	36
6.2.2 Udvalgelse af interviewkilder og casestudier	37
6.2.3 Metode for interviews, aktivitetsdag og fokusgruppe	37

1. Indledning

Red Barnet Ungdom har igennem 13 år drevet 'Barnets Ven' som et rollemodelsprojekt for børn i udsatte positioner. Barnets Ven tilbyder en én-til-én relation, hvor en ung frivillig bliver matchet med et barn, der har brug for en stabil ven og en positiv rollemodel. Formålet med Barnets Ven er at give børn fra trængte familier flere muligheder for at blive hørt, set og for at udfolde sig gennem positive og lærerige oplevelser og aktiviteter i barnets lokalområde.

Barnet og den frivillige mødes to gange om måneden efter egen aftale, hvor de sammen foretager sig forskellige aktiviteter, fx udforsker byens fritids-, forenings- og kulturliv, laver mad sammen, tager på tur i naturen eller lign. Desuden tilbydes fællesarrangementer for alle børn og frivillige rollemodeller tilknyttet Barnets Ven.

Målgruppen for Barnets Ven er børn mellem 6 og 12 år. Børnene har typisk forskellige sociale, personlige og familiære problematikker (fx ensomhed, begrænset økonomi og overskud i familien, m.m.). De er henvist til Barnets Ven af kommunale samarbejdspartnere. De frivillige rollemodeller er mellem 20 og 28 år og brænder for at gøre en positiv forskel for et barn.

Gennem årene har Red Barnet Ungdom på forskellig vis samlet op på de erfaringer, der er gjort i projektet, senest med en evaluering i 2017. Red Barnet Ungdom ønsker at gennemføre endnu en evaluering af Barnets Ven, denne gang med mulighed for at udtale sig om indsatsens virkning og værdi med henblik på at kunne understøtte en økonomisk forankring af Barnets Ven. Oxford Research har foretaget denne evaluering i perioden maj 2019 – juni 2020.

1.1 Evaluering af Barnets Ven

Evalueringens formål er:

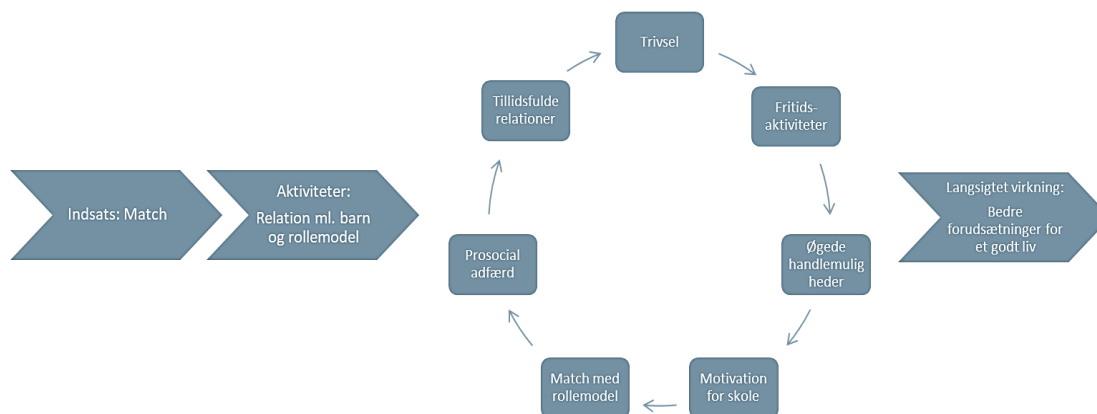
- At undersøge, hvad børnene får ud af at deltage i Barnets Ven, og herefter, hvad der er afgørende for at skabe dette udbytte.
- At undersøge kommunernes perspektiv på Barnets Ven, herunder behov og udbytte.

På baggrund af denne evaluering udvikles en særskilt business case for Barnets Ven. Business casen belyser det ressourceforbrug og udbytte, man som kommune kan forvente af indsatsen.

Evalueringen af Barnets Ven gennemføres som en virkningsevaluering, hvor konteksten inddrages som faktor i vurderingen af indsatsen. En virkningsevaluering følger en forandringsteori, som beskriver den forventede virkning af indsatsen. Forandringsteorier beskriver logiske processer, hvor der er en klar sammenhæng mellem årsag og virkning. I Barnets Ven er flere af de mål, der arbejdes henimod både et mål og et middel i indsatsen: Fx er deltagelse i fritidsaktiviteter et af de mål, der arbejdes henimod, men det er samtidig et middel til at skabe personlig og social udvikling hos børnene. På samme måde er øget selvværd et mål for indsatsen, men samtidig et middel til at trives bedre i skolen.

Denne kompleksitet i forholdet mellem middel og mål illustreres ved et dynamisk og interagerende led i forandringsteorien herunder, hvor de forskellige mål forventes at opstå i varierende grad og rækkefølge for de forskellige børn samt med dynamisk påvirkning af hinanden.

Forandringsteori

1.1.1 Datagrundlag

Evalueringen bygger på følgende datagrundlag og metode. Læs mere om datagrundlaget i kapitel 6.

- Red Barnet Ungdoms løbende registreringer omkring matches, herunder statusopdateringer fra hhv. rollemodel og forældre (1.078 børn fra 2013-2020)
- Ansøgningsskemaer
- Tre casestudier; kvalitative interview med: Barn, rollemodel, forældre, klasselærer/sagsbehandler
- Fokusgruppe med rollemodeller
- Deltagelse på to fællesdage i regi af Barnets Ven
- Kvalitative interview med 8 samarbejdskommuner

Alt data omkring rollemodeller, børn og familier er anonymiseret, således at navne, stednavne, alder mv. er fiktiv i rapporten.

1.2 Læsevejledning

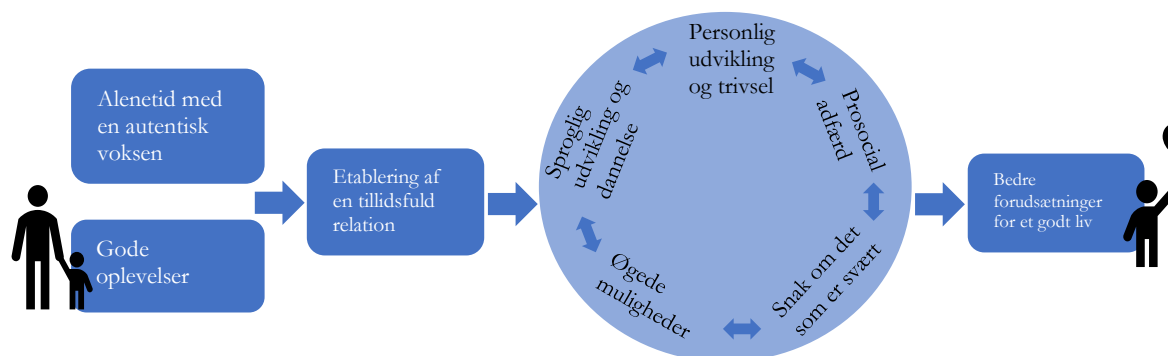
Evalueringens sammenfatning findes i **kapitel 2**. Karakteristik af hhv. målgruppe og matches mellem børn og rollemodeller, samt forældrenes forventninger og syn på børnenes behov beskrives i **kapitlet 3**. **Kapitel 4** analyserer børnenes udbytte samt hvilke faktorer, som er afgørende for, at indsatsen fungerer, og udbyttet opstår. Kommunernes perspektiv på indsatsen beskrives i **kapitel 5**. Herefter følger **kapitel 6**, som beskriver metode og datagrundlag i detaljer.

2. Sammenfatning

Barnets Ven har eksisteret siden 2013, og der har været over 1.000 matches mellem rollemodeller og børn i målgruppen. I skrivende stund er der 268 igangværende matches på tværs af 13 byer. Kønsfordelingen er nogenlunde lige fordelt mellem drenge og piger i indsatsen. Lidt under 50 pct. har anden etnisk baggrund end dansk.

2.1 Barnets Ven tilbyder alenetid med en autentisk, ressourcestærk voksen

Evalueringens første formål er at undersøge, hvad børnene får ud af at deltage i Barnets Ven samt hvilke faktorer, som er afgørende for at skabe dette udbytte. Overordnet vurderer vi på baggrund af evalueringen, at Barnets Ven giver et positivt udbytte for de deltagende børn. Figuren herunder illustrerer, hvordan deltagelse i Barnets Ven, kan bidrage positivt til barnets forudsætninger for et godt liv. Indholdet af figuren uddybes efterfølgende:

Evalueringen viser, at Barnets Ven tilbyder børnene at tilbringe tid med en **autentisk voksen**, som ikke er en professionel – dvs. en voksen der frivilligt engagerer sig i barnets liv. Det betyder, at de får **gode oplevelser**, som gør børnene glade, og at de får tid alene med en ressourcestærk voksen, som de ellers ikke ville have fået. Tiden med rollemodellen giver barnet oplevelsen af 100 procent opmærksomhed samt **nye muligheder og perspektiver**. Samtidig kan tiden med rollemodellen være et **pusterum** fra en ellers svær hverdag. I flere tilfælde giver Barnets Ven også børnene mulighed for **oplevelsen af en tillidsfuld relation** samt muligheden for at **tale om de ting, som kan være svære i hverdagen**.

Data peger også på, at Barnets Ven har betydning i forhold til børnenes **personlige udvikling og trivsel**, herunder også deres **sproglige udvikling**. Evalueringen peger videre på, at flere af børnene opnår en mere **prosocial adfærd** samt får et andet **indblik i samfundet**. Disse ting kan på længere sigt have betydning for deres skolegang og det at kunne indgå i fællesskabet i deres klasse.

Vi vurderer samlet set, at børnenes udbytte i høj grad lever op til indsatsens formål samt forældrenes forventninger og de behov, som forældrene vurderer, at deres børn har. Forældrene forventer, at indsatsen giver børnene glæde og højner deres trivsel. De håber, at børnene i rollemodellen får en tilknytning til en voksen udenfor hjemmet. Derudover håber forældrene, at Barnets Ven kan bidrage til bedre sociale og/eller faglige kompetencer på længere sigt.

Indsatsen og dermed ovenstående udbytte er meget afhængig af den konkrete, personlige relation mellem barn og rollemodel. Disse positive resultater skabes ikke for alle børn, og omfanget af udbyttet varierer fra match til match. Samtidig viser evalueringen, at de gode resultater i indsatsen er selvforstærkende:

opnås et udbytte, kan det være fremmende for opnåelsen af flere udbytter. Evalueringen peger dog på en række generelt afgørende faktorer, som kan hhv. hæmme eller fremme indsatsen, og dermed udbyttet. De beskrives herunder. Faktorerne skal ikke ses som elementer, der generelt har eller ikke har været til stede i indsatsen. Det er elementer, der hver især i større eller mindre grad kan være til stede i de enkelte relationer, og som Red Barnet Ungdom og deres lokale koordinatører med fordel kan have for øje, når de sammensætter match og understøtter match mellem barn og rollemodel.

2.1.1 Den tredobbelte frivillighed og den tillidsfulde relation som altafgørende

Vi vurderer, at den mest afgørende faktor for, at barnet får udbytte af indsatsen, er den **tredobbelte frivillighed**, som er til stede i matchet. Både barn, forældre og rollemodel indgår frivilligt i Barnets Ven, der er ingen, der bliver betalt eller på anden måde ”skal” engagere sig. Det betyder også, at alle tre aktører skal vælge at bakke op om indsatsen, for at den fungerer: analysen peger på, at hvis én af aktørerne ikke vil indsatsen, så har den svære betingelser for at lykkes. Omvendt er det også indsatsens styrke, fordi det for alle involverede parter netop ikke er en ”skal”-opgave, men er baseret på en autentisk relation. Det er særligt vigtigt i forhold til, at rollemodellen er en voksen, som hverken er familie eller professionel, der *vælger* at bruge tid sammen med barnet og give det sin fulde opmærksomhed.

Den **tillidsfulde relation** mellem rollemodel og barn er ikke kun et mål med indsatsen, men også en yderst central faktor i forhold til at skabe konkret udbytte. Tilstedeværelsen af den tillidsfulde relation bliver fx afgørende for, at rollemodellen får mulighed for at støtte barnet der, hvor det er svært. Derfor er det afgørende, at man arbejder intentionelt med, hvordan rollemodellen skaber den tillidsfulde relation, som både er mål og middel i indsatsen.

2.1.2 Rollemodellen skal kunne se og anerkende barnet – samt være vedholdende

At rollemodel og barn har **god kemi og kan finde et interessefællesskab**, er også en fremmende faktor. Vi vurderer, på baggrund af evalueringen, at det er afgørende, at rollemodellen formår at se og anerkende barnet, og på den baggrund tilpasse sig barnets væremåde og personlighed, herunder dets interesser. Det kræver særlige personlige egenskaber hos rollemodellen, fx stor empati og engagement, som kan være noget af det, der kigges efter i rekrutteringen af rollemodeller. I den forbindelse er det ligeledes afgørende, at rollemodellen formår at give barnet **medbestemmelse** omkring deres samvær og relation. Analysen peger på, at de relationer hvor det lykkes i særlig grad, er de relationer, hvor der er god kemi mellem barn og rollemodel.

Det er desuden afgørende, at relationen mellem barn og rollemodel har en **betydelig varighed**. Det tager tid at skabe en tillidsfuld relation. Rollemodellens motivation, mødestabilitet og de faste månedlige aftaler vurderes således som helt afgørende. Både forældre og kommunale samarbejdspartnere vurderer, at indsatsens største svaghed er, når rollemodeller beslutter at afslutte relationen tidligt. At undgå oplevelsen af svigt er vigtigt for børn generelt, men måske endnu vigtigere for målgruppen for Barnets Ven. Noget af det, som er afgørende for motivationen, er, at rollemodellen føler sig værdsat af hhv. barn og forældre.

2.1.3 God kommunikation og forventningsafstemning

God og løbende kommunikation mellem rollemodel og forældre har også betydning. Det kan handle om, at familie og rollemodel kan snakke om problemer og finde en løsning – fx problemer med at ses ofte nok.

Eller at rollemodellen er god til at holde forældre ajour og orientere om planer. Der er også indikationer på, at det kan virke fremmende, når rollemodel og barn kan kommunikere direkte.

I forbindelse med kommunikation kan **faste aftaler og regelmæssighed** være fremmende, da man så ikke hele tiden skal kommunikere omkring et tidspunkt for aftaler, men det ligger fast i kalenderen. Det kan eksempelvis være, at rollemodellen henter barnet fra skole hver anden mandag, og de kommer hjem på et konkret tidspunkt. Således er det udelukkende, hvis der skal ske noget ekstraordinært, at rollemodellen og forældre har behov for koordinering. Da indsatsen er relationsbåret, er det dog vigtigt at understrege, at det er forventningsafstemningen i de enkelte matches, der bør være afgørende for de aftaler, der indgås.

Forventningsafstemning omkring hvilke aktiviteter rollemodel og barn laver sammen samt formålet med dem, er også vigtig. Der er eksempler i data, hvor forældre eller barn har en forventning om, at aktiviteterne altid skal være storslåede i form af ture i legeland, biograf eller andet. Det er både forventningsafstemning mellem rollemodel og barn, men også mellem rollemodel og forældre.

Koordinator kan være en fremmende faktor, da vedkommende fx kan mægle mellem forældre rollemodel, hvis noget er kørt af sporet, og kan komme med ideer til løsninger samt videregive ris og ros mellem forældre og rollemodel.

2.2 Barnets Ven som relevant supplement til kommunens indsats

Evalueringens andet formål var at undersøge kommunernes perspektiv på Barnets Ven, herunder behov og udbytte. **Her viser evalueringen, at der er stor tilfredshed med Barnets Ven i samarbejdskommunerne.** Indsatsen giver kommunen mulighed for at sætte tidligere ind overfor mistrivsel hos børn i målgruppen og på en meget lidt indgribende måde – sammenholdt med den øvrige værktøjskasse af kommunale indsatser. En del af målgruppen ville ellers ikke have fået en særlig indsats til trods for deres mistrivsel, da de ofte ligger under grænsen for kommunale foranstaltninger.

Derudover opleves indsatsen som et **relevant supplement til øvrige kommunale indsatser i familierne.** Er problematikken så stor, at man overvejer fx støttekontaktperson eller lignende indsats, kan Barnets Ven dog ikke stå i stedet for den socialfaglige indsats.

Qua frivillighedsaspektet i Barnets Ven vurderer kommunerne, at Barnets Ven kan noget andet end de kommunale tilbud. Det er frivilligt, og giver barnet en person, der kommer ind og tilbyder overskud og kontakt – uden at der forventes noget den anden vej.

Kommunerne oplever Red Barnet Ungdom som en god samarbejdspartner, og de oplever, at indsatsen tager meget få kommunale ressourcer. Denne konkrete erfaring betyder også, at de kommunale samarbejdspartnere på ingen måde er afskrækket fra øget samarbejde med civilsamfundet mere generelt.

3. Beskrivelse af målgruppen

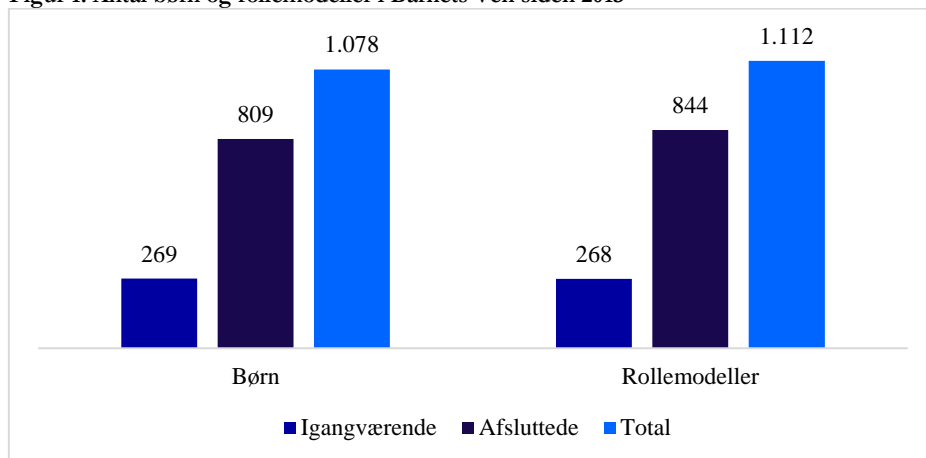
Følgende kapitel beskriver målgruppen for Barnets Ven. Beskrivelsen bygger på Red Barnet Ungdoms registreringer af matches mellem børn og rollemodeller. Registreringerne er foretaget ved barnets indmeldelse i projektet, og ved løbende indrapporteringer under forløbet. Herudover bygger beskrivelsen på data fra de gennemførte kvalitative interviews.

3.1 Karakteristisk af målgruppen

Barnets Ven henvender sig til børn i alderen 6-12 år, der ønsker en ung voksenven at have gode oplevelser sammen med¹. Rollemodellerne er alle mellem 20 og 30 år. Dette afsnit giver et overblik over de deltagende børn og frivillige, samt beskriver børnene ud fra en række demografiske karakteristika.

1.078 børn enten deltager eller har deltaget i Barnets Ven, mens 1.112 frivillige enten er eller har været tilknyttet projektet. Dette kan ses i Figur 1.

Figur 1: Antal børn og rollemodeller i Barnets Ven siden 2013

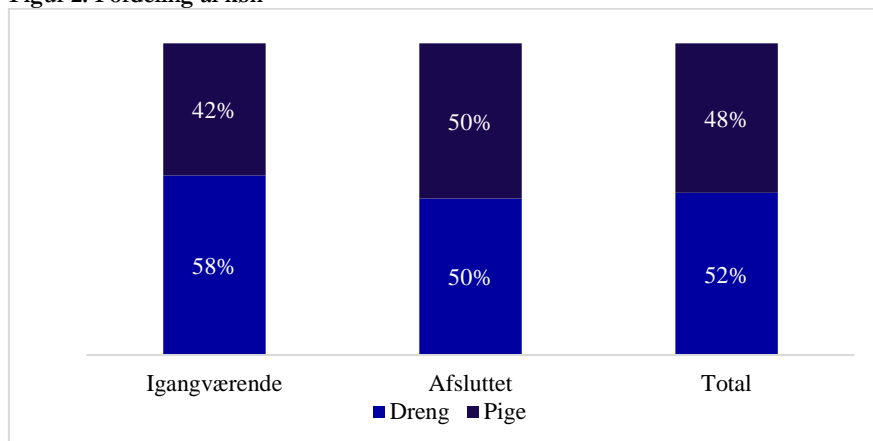
Kilde: Red Barnet Ungdom

Note: Gengangere er ikke medtalt. En af de nuværende rollemodeller er rollemodel til et sæt søskende.

Figur 2 viser kønsfordelingen blandt børn i indsatsen. Samlet set har der været en ligelig fordeling af drenge og piger i projektet. Der er dog en lille overvægt af drenge i projektet på evalueringstidspunktet.

¹ Red Barnet Ungdom, (NC/2018.02.12). "Projektbeskrivelse- Barnets Ven". s. 7.

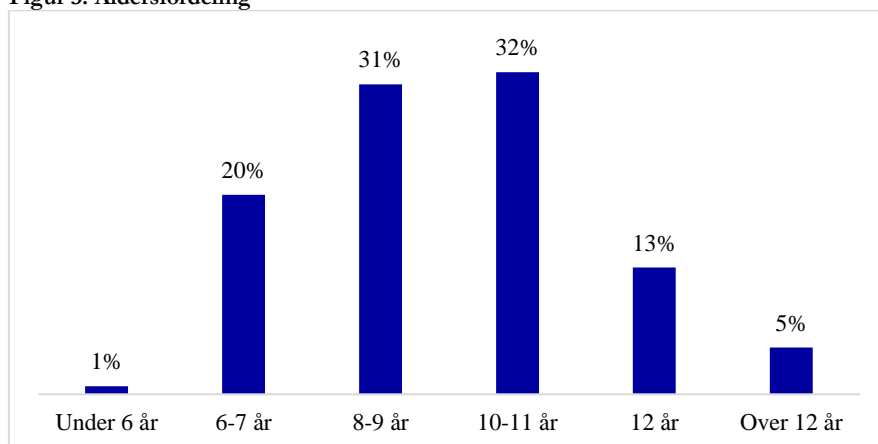
Figur 2: Fordeling af køn

Kilde: Red Barnet Ungdom, (n = 1.074)

Børnene er i gennemsnit 9,4 år, når de påbegynder deres match med en rollemodel. I Figur 3 ses det, at de største to aldersgrupper er de 8-9-årige og 10-11-årige.

Figur 3: Aldersfordeling

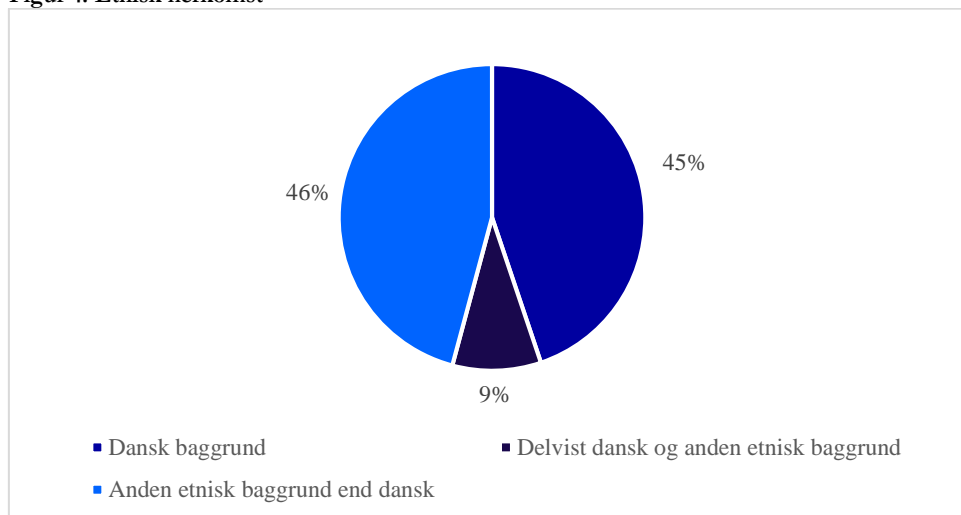

Kilde: Red Barnet Ungdom, (n = 991)

Som nævnt henvender Barnets Ven sig som udgangspunkt til børn i alderen 6-12 år. Alligevel er 1 pct. af børnene under seks år, når de påbegynder matchet med en rollemodel, mens 5 pct. er over 12 år. Af Red Barnet Ungdoms bemærkninger til disse matches fremgår det, at børnene under seks år er femårige, der næsten er seks år ved matchets begyndelse. Samtidigt viser data, at gruppen over 12 år i høj grad udgøres af børn på 13 år, der af forskellige årsager har fået lov til at medvirke i projektet trods aldersgrænsen. Fx fik en pige lov til at få et nyt match som 13-årig, da hendes oprindelige match blev afsluttet før tid. Der udvises således en vis fleksibilitet ift. aldersgruppen for børn i indsatsen, baseret på lokale skøn.

Figur 4 viser fordelingen af børnenes etniske baggrund. Der er en omtrent ligelig fordeling af børn med dansk baggrund og børn med anden etnisk baggrund, mens under en tiendedel af børnene har både dansk og en anden etnisk baggrund. Børn med anden etnisk baggrund er således overrepræsenteret blandt de deltagende børn i forhold til samfundet generelt. Den største etnicitetsgruppe blandt børnene (udover dansk) er pakistansk efterfulgt af somalisk, tyrkisk, kurdisk og irakisk.

Figur 4: Etnisk herkomst

Kilde: Red Barnet Ungdom, (n = 899)

Kigger vi kvalitativt på målgruppen i Barnets Ven, ser vi, at en række forhold karakteriserer børnenes familiebaggrund. En væsentlig del af børnene bor med en enlig forsøger, typisk moren, og flere af de deltagende børn har begrænset eller ustabil kontakt til den anden forælder. Flere af kilderne udtrykker, at særligt mangel på faderfigurer er et tilbagevendende fænomen blandt de børn, som bliver henvist til Barnets Ven.

Samtidig viser data, at børnene typisk har en eller flere søskende, og at børnene i forlængelse heraf kan have vanskeligt ved at få tilstrækkeligt voksenopmærksomhed derhjemme. Nogle af børnene i Barnets Ven har derudover søskende, der er ramt af sygdom eller har indlærings- eller adfærdsvanskeligheder, som derfor kræver ekstra opmærksomhed på hjemmefronten.

Generelt lever børnene ofte i familier, der er præget af mangel på tidsmæssig, økonomisk eller mentalt overskud til oplevelser og andre goder, der rækker udover hverdagens rutine, som her udtrykt af en samarbejdskommune:

”
DE HER BØRN ER MEGET FATTIGE PÅ OPLEVELSER SOM AT FÅ EN KOP VARM KAKAO PÅ EN CAFÉ ELLER KOMME I ZOO.
 Skolesocialrådgiver, Samarbejdskommune

I og med at børnene i Barnets Ven bliver henvist til projektet via enten en samarbejdspartner på barnets skole, den kommunale familierådgivning eller lignende, er dette ofte ensbetydende med, at børnene har en række faglige eller sociale udfordringer, som den relevante fagperson er opmærksom på. Dette kan være udfordringer med at indgå socialt i klassefællesskabet eller sproglige udfordringer som følge af at være tosproget. Enkelte af børnene går på specialskoler, mens nogle børn i Barnets Ven har gennemgået skoleskift som følge af problemer med mobning. Desuden har børnene ofte svært ved at tale om og dele tanker om

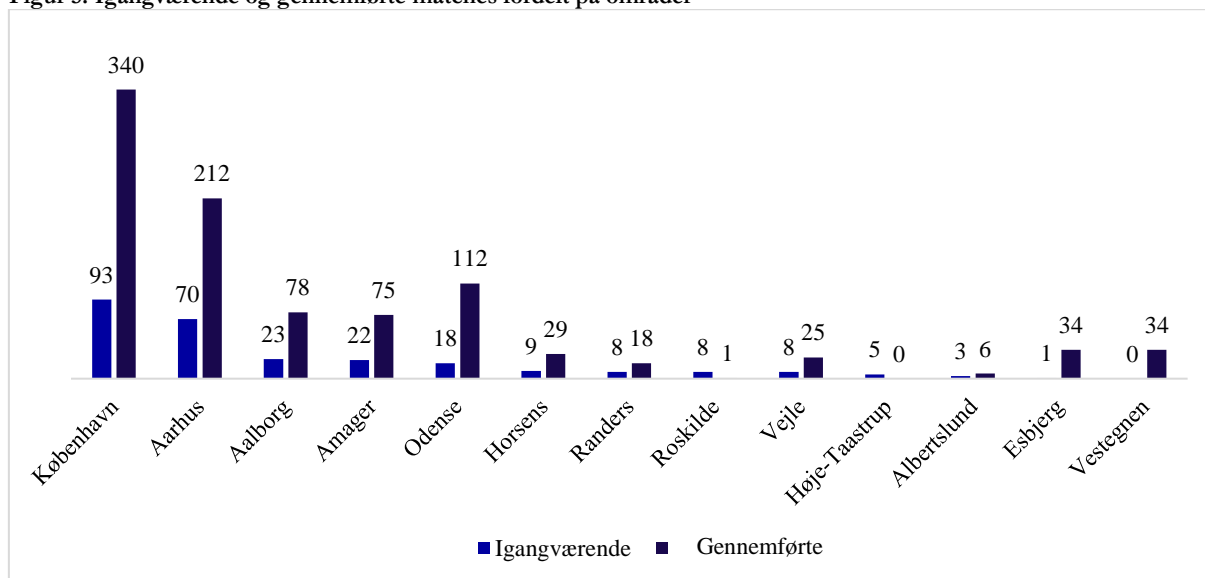
udfordringer, og reagerer i stedet ved at lukke sig inde i sig selv, aktivt flygte fra situationen eller blive vrede og udadreagerende.

3.2 Karakteristisk af matches

I det følgende afsnit beskrives matches mellem børn og rollemodeller ud fra Red Barnet Ungdoms registreringer. Et match mellem barn og rollemodel varer som udgangspunkt et år. Matchet kan forlænges, hvis barn og rollemodel ønsker at blive ”rematchet”. Alternativt kan barnet blive ”genmatchet” med en ny rollemodel. Genmatch betyder, at barnet tidligere har været matchet med en anden rollemodel.

I Barnets Ven er der i alt afsluttet 964 matches, mens der på evalueringstidspunktet er 268 igangværende matches. 67 børn har afsluttet to matches, mens 13 børn har afsluttet tre matches. Red Barnet Ungdom i København har afsluttet flest matches efterfulgt af Aarhus og Odense.

Figur 5: Igangværende og gennemførte matches fordelt på områder*

Kilde: Red Barnet Ungdom, *Alle afsluttede matches er medtaget, inkl. matches med børn, der har fået mere end et match og afsluttede ”rematches”

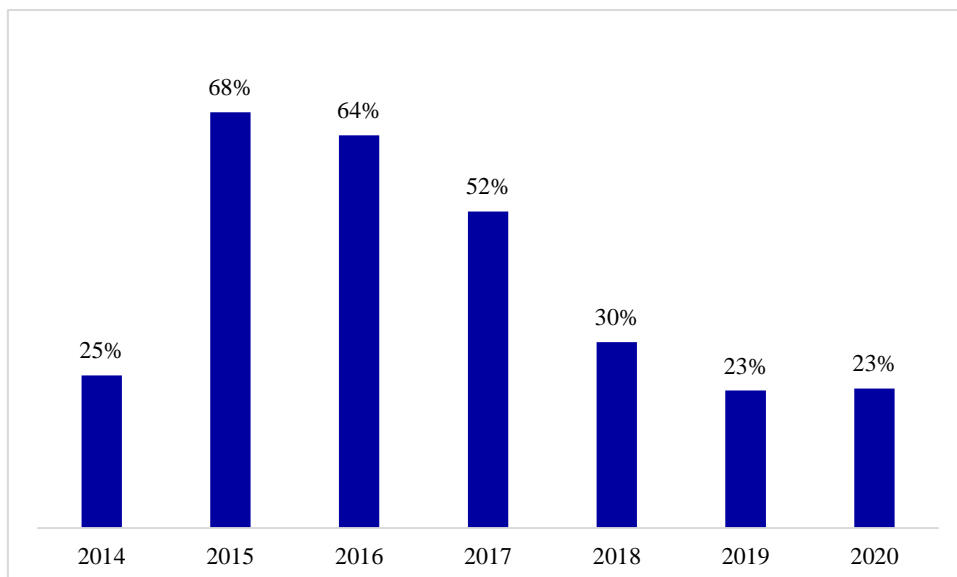
Ud af de igangværende 268 matches er 30 rematches, og 29 af dem genmatches. Data viser, at genmatches typisk finder sted i tilfælde, hvor et match er afbrudt før tid af rollemodellen, mens barnet stadig har lyst til at have en rollemodel. I et kommende afsnit gennemgås årsager til at matches afsluttes før tid.

491 svarende til 51 pct. af alle afsluttede matches er afsluttet i tide (efter et år) eller forlænget udover den oprindelige tidsperiode på et år som et rematch. For 8 pct. af de afsluttede matches er det uvist, hvornår de blev afsluttet.

51 % AF MATCHES VARER ET ÅR ELLER LÆNGERE

Kigger man på den seneste bevillingsperiode (2018-2020) ses det, at der er sket et stort fald i antallet af matches, der er afsluttet i utide. Figur 6 viser, at matches, der blev afsluttet før tid i årene 2015-2017 udgjorde over halvdelen af samtlige afsluttede matches det pågældende år. I den igangværende bevillingsperiode er denne andel faldet til 30 pct. i 2018 og 23 pct. af de afsluttede matches i 2019 og 2020. Dette kan vidne om, at der er sket en forbedring i matchingsprocessen, så færre matches afsluttes før tid. Det er dog fortfarande et relevant opmærksomhedspunkt for Red Barnet Ungdom.

Figur 6: Andel af matches, der er afsluttet før tid ud af det samlede antal afsluttede matches i det pågældende år

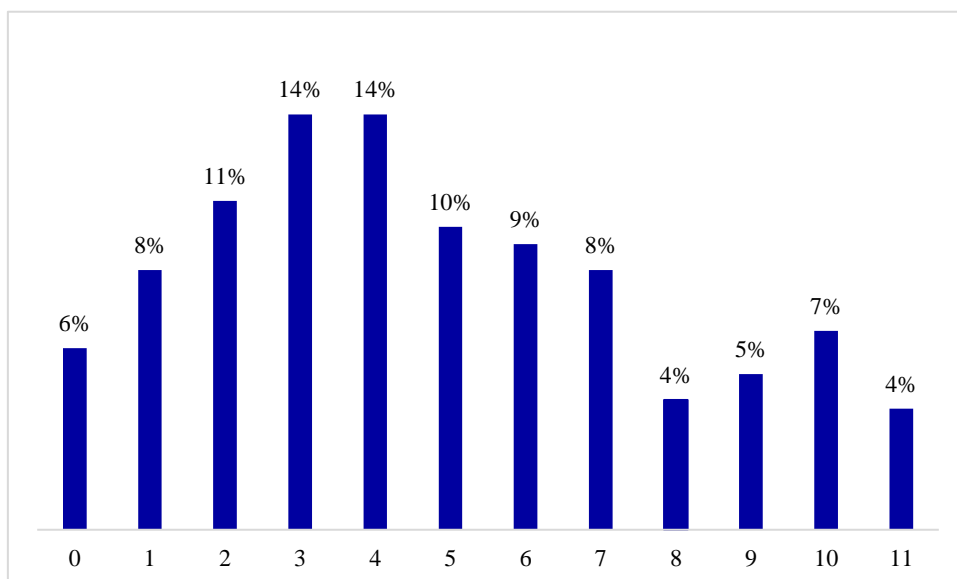

Kilde: Red Barnet Ungdom, (n=919).

Note: Ikke alle matches er dato påført.

Konkret er 392 matches registeret som værende afsluttet før tid i hele projektperioden. Det svarer til 41 pct. Disse matches varer i gennemsnit 4,8 måneder, og som det kan ses i figur 7, afsluttes de fleste afbrudte matches efter tre eller fire måneder.

Figur 7: Fordeling af matches afsluttet før tid efter matchenes varighed i antal måneder

Kilde: Red Barnet Ungdom, (n = 353).

Note: Ikke alle matches er dato påført.

Der kan være mange forskellige årsager til, at et match bliver afbrudt før tid. Årsagerne kan grupperes i fem primære årsager. Disse årsager er som følger:

- Forhold relateret til rollemodellen
- Forhold relateret til familien
- Forhold relateret til barnet
- Manglende kemi mellem barn og rollemodel
- Andet

Forhold relateret til rollemodellen er den hyppigste årsag til, at et match bliver afbrudt (se Figur 6). Dette skyldes ofte, at rollemodellen ikke længere har den nødvendige tid eller rollemodellens livssituation har ændret sig, fx på grund af jobskifte, afsluttet uddannelse eller graviditet. I flere tilfælde er matchet blevet afsluttet før tid, fordi rollemodellen har oplevet stress eller andre helbredsrelaterede udfordringer. Samtidigt har der været tilfælde, hvor det ikke har været muligt for kontaktpersonen at få fat i rollemodellen, samt tilfælde hvor rollemodellen generelt ikke har levet op til forpligtelserne i Barnets Ven, hvorfor matchet er blevet afsluttet. En optælling viser, at blandt de 177 matches, hvor forhold relateret til rollemodellen er årsagen til, at matchet er afsluttet før tid, skyldes det i 33 af tilfældene, at rollemodellen enten ikke har været til at komme i kontakt med eller ikke levet op til forpligtelserne i indsatsen. Det svarer til 8 pct. af de matches, der afsluttes før tid.

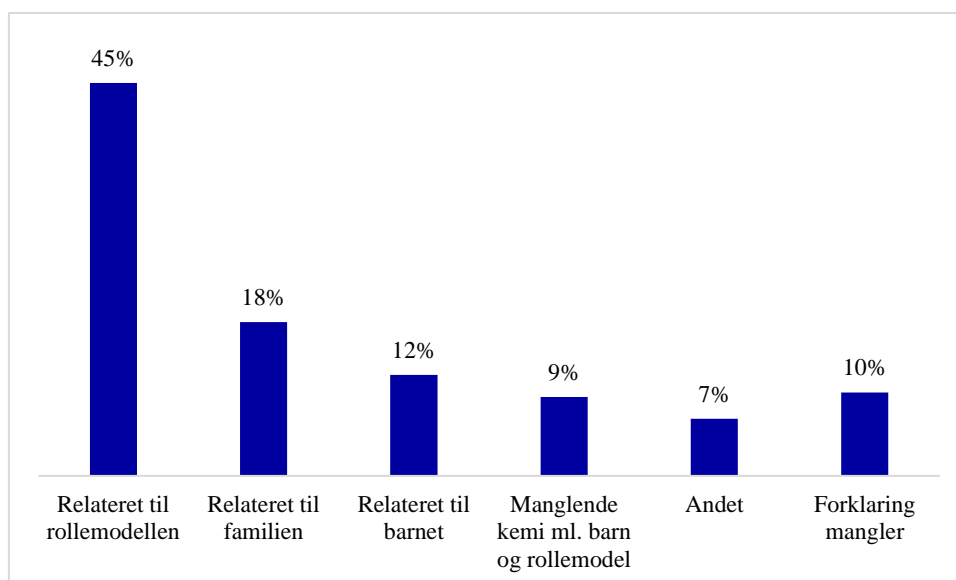
Problemstillinger relateret til familien er den primære årsag til, at 18 pct. af matchene er afsluttet før tid. Her er matchet afsluttet på forældrenes initiativ. Det sker typisk pga. kommunikationsproblemer mellem familien og rollemodellen eller andre problemer mellem forældre og rollemodel.

Forhold relateret til barnet er den primære årsag i 12 pct. af tilfældene. Eksempler på, at barnet udgør den primære årsag, er blandt andet, at barnet ikke udviser den nødvendige interesse for at deltage i Barnets Ven, eller at barnet viser sig at være for sårbart til at deltage i projektet og skal have en reel kommunal indsats (fx støttekontaktperson). Samtidigt er der også eksempler på, at matchet er blevet afbrudt, fordi det er blevet vurderet, typisk af familien og/eller rollemodellen, at barnet ikke længere har behov for en rollemodel.

Yderligere ses det, at i 9 pct. af tilfældene er matchet blevet afbrudt på grund af **manglende kemi mellem barnet og rollemodellen**. Som eksempel kan nævnes, at et barn ønskede en rollemodel, der var mere udadvendt eller aktiv end den rollemodel, som barnet var blevet tildelt. Et andet eksempel kunne være, at en rollemodel ønskede at afslutte matchet, da rollemodellen oplevede, at venskabet med barnet var præget af konflikter og uoverensstemmelser mellem de to.

Kategorien ”**andet**” dækker over, at familien har misforstået projektet (en del familier har fejlagtigt opfattet projektet som et tilbud til lektiehjælp) eller, at matchet aldrig kom i gang. Et eksempel på et match, der blev afsluttet, før det kom i gang, er et match, hvor det viste sig, at familien var meget udsat og havde boet på krisecenter i en periode, hvorfor det blev vurderet, at Barnets Ven alligevel ikke var det rette tilbud til barnet.

Figur 6: Primære årsager til at matchet sluttede før tid

Kilde: Red Barnet Ungdom, (n = 393)

På baggrund af registreringer fra Red Barnet Ungdom kan det konkluderes, at projektet i særlig grad anvendes til børn i alderen 8-11 år og børn med anden etnisk herkomst end dansk. Samtidigt viser data, at særligt forhold relateret til rollemodellen er medvirkende til, at matches afsluttes før tid.

3.3 Målgruppens forventninger og ønsker til indsatsen

I dette afsnit præsenteres de forventninger og ønsker, som forældrene og deres børn har til Barnets Ven inden indsatsens opstart. Afsnittet bygger primært på forældrenes ansøgninger til Barnets Ven, som bl.a. belyser forældrenes forventninger til indsatsen samt deres ønsker til, hvad deres barn vil få ud af indsatsen. Herudover inddrages de forældreinterviews, som er lavet i forbindelse med evalueringen.

Analysen belyser først og fremmest, hvordan forældrene forstår Barnets Ven og indsatsens fokusområder. Herudover giver afsnittet et indblik i hvilke udfordringer og behov, som børnene i indsatsen har. Analysen gør det muligt at vurdere, hvorvidt forældrenes forventninger og ønsker stemmer overens med Barnets Vens målsætninger. Herudover danner analysen udgangspunkt for at kunne belyse, hvorvidt indsatsen imødekommer børnenes behov og forældrenes forventninger og ønsker.

3.3.1 Gode oplevelser med en voksen-ven

I ansøgningsskemaet til Barnets Ven bliver forældrene spurgt ind til, hvilke forventninger de har til indsatsen. Her lægger langt størstedelen af ansøgningerne vægt på de grundlæggende karakteristika ved Barnets Ven; at deres barn får en rollemodel og nogle nye og sjove oplevelser.

Rollemodellens motivation, mødestabilitet og de faste månedlige aftaler fremstår som forældrenes helt centrale forventninger til indsatsen. En stor del af forældrene forventer, at deres barn får en voksenven med overskud og motivation, der kan give barnet sin fulde opmærksomhed og sætter barnet i centrum. I en stor del af familierne er der tale om enlige mødre eller fædre, der beskriver en travl hverdag, hvor børnene er en del af en større søskendeflok, og hvor andre, mindre søskende kræver meget af forældrenes opmærksomhed.

Ansøgningerne lægger derfor vægt på, at barnet får en voksenven *for sig selv*, som kan give barnet et pusterum i hverdagen og nogle sjove oplevelser med hjem.

I ansøgningerne lægger forældrene stor vægt på, at den nye rollemodel er sammen med barnet på barnets præmisser og med barnets interesser i fokus. Helt grundlæggende handler det om at give barnet opmærksomhed og en én-til-én relation, som det udtrykkes i de to citater nedenfor:

”

AT ISAK FÅR NOGLE TIMER OG SAMVÆR MED EN VOKSEN, DER VIL VÆRE SAMMEN MED HAM PÅ HANS PRÆMISSER OG UD FRA HANS INTERESSER

AT METTE FÅR SIG EN FORTROLIG, SOM HUN KAN HAVE FOR SIG SELV UDEN AT SKULLE DELE. AT HUN FÅR LIDT GODE OPLEVELSER OG KAN FÅ LIDT "RO" I EN ELLERS STRESSET FAMILIE HVERDAG

Ansøgningsskemaer - Forældres ønsker til indsatsen

En stor del af de enlige mødre i indsatsen håber på, at deres søn kan få en mandlig rollemodel. Både i ansøgningerne og de gennemførte interviews bliver den manglende faderfigur nævnt, og mødrene håber på, at rollemodellen kan være et forbillede og en motivation for deres søn. De få enlige fædre i indsatsen nævner således også, at de ønsker at give deres datter en kvindelig ven, som datteren kan betro sig til og spejle sig i.

En række af forældrene lægger vægt på vigtigheden af, at rollemodellen er en voksen udenfor familien. Det drejer sig både om, at en anden voksen udover mor, far eller bedsteforældre viser interesse i barnet, samt at barnet kan have brug for et pusterum fra hjemmet. En del af indsatsens børn kommer fra særligt udsatte og sårbare hjem med få ressourcer, hvor hverdagen ofte er præget af bekymringer. I disse familier ønsker forældrene derfor, at deres barn skal få et frirum og et pusterum, hvor familiens udfordringer ikke er i centrum:

”

VI FORVENTER, AT I KAN GIVE SØREN NOGLE POSITIVE OPLEVELSER. OG GIVE HAM ET FRIRUM, HVOR HAN IKKE SKAL FORHOLDE SIG TIL DE SVÆRE TING, HAN GÅR IGENNEM

Ansøgningsskemaer - Forældres ønsker til indsatsen

Udover forældrenes forventninger til rollemodellen, forventer stort set alle forældrene, at indsatsen vil give deres barn nogle gode og nye oplevelser. Denne forventning er ligeledes et af Barnets Vens egne kortsigtede målsætninger med indsatsen: at rollemodellen introducerer barnet til nye sociale fritidsaktiviteter og fællesskaber. Forældrene ønsker, at deres barn kommer ud, får nye oplevelser og får en større forståelse for samfundet. Herudover lægger en stor del af forældrene vægt på, at oplevelserne skal være sjove og aktive, og at det primært handler om, at barnet: ”... bliver gladere og får grint en masse” (*Ansøgning*).

3.3.2 Tillid, tryghed og trivsel

En stor del af forældrene nævner en række forhold, som de håber, vil gøre sig gældende i relationen mellem deres barn og den nye rollemodel. Det handler i størstedelen af tilfældene om at skabe en tryk og tillidsfuld relation, hvor barnet og rollemodellen åbner sig op og taler sammen om svære ting.

Den trygge relation vil bidrage til barnets glæde, lyst og motivation for at se rollemodellen. Herudover beskriver flere af forældrene, at de håber, at barnet gennem den tætte relation i højere grad vil føle sig set, hørt og værdsat. I tråd hermed, er en af Red Barnet Ungdoms målsætninger med Barnets Ven, at den trygge og tillidsfulde relation mellem rollemodel og barn, vil være medvirkende til at øge barnets generelle trivsel². Netop den tillidsfulde og trygge relation er et punkt i mange af projektets ansøgninger, som det fx ses i citatet nedenfor:

”

JEG FORVENTER BÅDE, AT DET KAN GIVE MIG [MOR] LIDT FRIHED, OG SÅ HÅBER JEG FOR ALMA, AT DET BLIVER EN PERSON HUN, ER TRYK OG GLAD VED, OG SOM HUN KAN HAVE NOGET TÆT SAMMEN MED. NOGET HUN KAN SE FREM TIL OG GLÆDE SIG TIL, OG EN HUN MÅSKE KAN KNYTTE SIG TIL.

Ansøgningsskemaer - Forældres ønsker til indsatsen

Udover en generel øget glæde og trivsel hos børnene, ønsker en stor del af forældrene, at indsatsen skal styrke deres børns selvværd og selvtillid. Som det blev beskrevet i afsnittet om målgruppen, er en stor del af indsatsens børn generte, tilbageholdende og indelukkede.

”

AT SIGNE KNYTTER SIG TIL EN VOKSENVEN, HUN KAN DELE SINE BEKYMRINGER, REFLEKSIONER OG SVÆRE TANKER MED. AT HUN LÆRER, AT HUN ER GOD NOK SOM HUN ER, OG FÅR STYRKET SIT SELVVÆRD.

Ansøgningsskemaer - Forældres ønsker til indsatsen

3.3.3 Sociale og faglige kompetencer

Udover de generelle forventninger til indsatsen, samt de mere underliggende betydningsfulde faktorer såsom tillid og tryghed, beskriver en række af forældrene et håb om, at indsatsen kan bidrage til deres børns sociale og faglige kompetencer. De sociale og faglige kompetencer er også en målsætning i indsatsen: hvor der bl.a. lægges vægt på børnenes sociale udvikling samt deres motivation for skolegang og uddannelse.

² Red Barnet Ungdom. (NC/2018.02.12). ”Projektbeskrivelse- Barnets Ven”. S. 3.

I en række af ansøgningerne beskriver forældrene et håb om, at indsatsen kan have en positiv indvirkning på deres barns sociale udvikling. Som beskrevet ovenfor, handler det ofte om at få styrket barnets selvværd og selvtillid, for herigennem at styrke den sociale adfærd. Her lægger en række forældre vægt på styrkelsen af barnets åbenhed og udadvendthed, mens andre nævner barnets håndtering af vrede og konfrontationer. Det er dog gennemgående, at forældrene lægger vægt på, at den tætte relation kan styrke barnets selvværd, tilliden til andre mennesker og herigennem skabe nye sociale tilknytninger.

Mens barnets sociale udvikling vægtes højt i langt de fleste ansøgninger, fremhæver en del af ansøgningerne ligeledes håbet om, at indsatsen kan have en afsmittende effekt på barnets faglige kompetencer. I forlængelse heraf håber en del forældre på, at indsatsen kan give deres barn ro og overskud og derigennem øge koncentrationen i skolen. Det kan ligeledes være, at barnet får flere succesoplevelser, hvilke styrker selvtillid og troen på, at barnet er tilstrækkeligt i skolemæssige sammenhænge:

”

EN ROLLEMODEL VIL YDERLIGERE KUNNE HJÆLPE ANDREAS TIL AT FÅ NOGLE SUCCESOPLEVELSER, SOM KAN STYRKE HANS SELVVÆRD, OG SOM FORHÅBENTLIGT KAN HAVE EN AFSMITTENDE EFFEKT PÅ ANDREAS FAGLIGE FORMÅEN.

Ansøgningskemaer - Forældres ønsker til indsatsen

En stor del af børnene i indsatsen har anden etnisk baggrund, og blandt dem udviser flere forældre et ønske om, at indsatsen kan styrke børnenes danske sprog, samt deres tilknytning til det danske samfund.

Analysen, af de behov og forventninger forældrene har til deltagelsen i Barnets Ven, viser, at forældrenes forventninger i høj grad stemmer overens med indsatsens projektbeskrivelse: forældrene vægter børnenes glæde og trivsel, og håber at børnene i rollemodellen får en tilknytning til en voksen udenfor hjemmet. Derudover håber forældrene at Barnets Ven kan bidrage til bedre sociale og/eller faglige kompetencer på længere sigt.

4. Børnenes udbytte

Følgende kapitel vurderer børnenes udbytte af deltagelsen i Barnets Ven, samt hvilke faktorer der er afgørende i forhold til at opnå udbyttet. I kapitlet vil vi løbende beskrive betydningsfulde faktorer for det konkrete udbytte. Afslutningsvis samles der op på hhv. udbytte og de afgørende faktorer, som har betydning på tværs af indsatsen.

Analysen baseres på kvalitative interview med nøglemedarbejdere, rollemodeller samt casestudier med forældre og børn i indsatsen. Herudover data indsamlet ved fællesaktiviteter samt løbende statusopdateringer fra Red Barnet Ungdom.

4.1 Gode oplevelser

Barnets Ven har til formål at skabe gode oplevelser for børn, hvor familien på grund af manglende økonomi eller overskud i hverdagen ikke har mulighed for det. Oplevelserne skabes i relationen mellem rollemodel og barn, som sammen laver forskellige aktiviteter, store som små.

Analysen viser, at børnene får gode oplevelser, og oplevelser de ellers ikke ville have fået qua deres rollemodel. En mor beskriver, at det nogle gange er de små ting, der betyder mest. Hun kan se glæden hos sin søn, når han sammen med sin rollemodel kan få lov til at lege vildt og få sig en svingtur. Det er ting, som hun ikke kan give ham grundet egne fysiske udfordringer, men som bringer ham stor glæde. Mange af rollemodellerne fortæller, at de netop lægger vægt på at være aktive med børnene ved hver aftale ved enten at gå en tur, tage i svømmehal, legeland, på cykeltur, spille fodbold eller lignende. **På den måde indtager rollemodellerne en central rolle i at motivere og støtte børnene i at være mere fysisk aktive.** Det har blandt andet ført til, at flere af børnene enten er startet eller udtrykker ønske om at starte til faste sportsaktiviteter i det lokale foreningsliv. **Foruden de sportslige aktiviteter udtrykker børnene en store glæde ved at komme hjem til deres rollemodel og fx bage kage, lave mad eller se film.**

Som nedenstående citat viser, kan de små aktiviteter give store glæder særligt i situationer, hvor barnet har mistet eller ikke har så meget kontakt til en forælder. Rollemodellen kan på den måde træde ind og være med til at udfylde nogle af de behov, som barnet har, og som de grundet deres situation, ikke kan få udfyldt derhjemme.

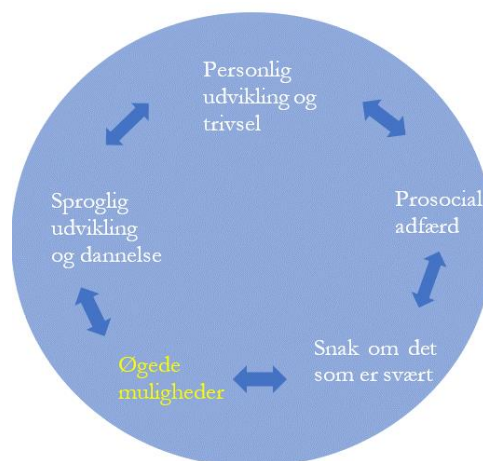
”

DET KAN OGSÅ VÆRE BØRN, SOM HAR MISTET EN FORÆLDER, FX HVIS EN PIGE HAR MISTET SIN MOR, SÅ KAN DET AT KIGGE PÅ VINDUER OMKRING, HVILKET TØJ MAN SKAL KØBE FOR TIDEN, ELLER TING, SOM ER SVÆRE AT SNAKKE MED SIN FAR OM, ELLER OMVENDT, HVOR EN DRENG HAR MISTET SIN FAR, SÅ KAN DER VÆRE NOGLE TING, SOM ER MERE OPLAGTE AT LAVE MED EN ANDEN MAND.

Skole- og dagtilbudssocialrådgiver, Samarbejdskommune

I disse situationer bliver det særligt tydeligt, **hvad det betyder for barnet at bruge tid sammen med en voksen, som de kan spejle sig i og identificere sig med**. Samme interesser kan være en fremmede faktor i relationen, men det er endnu mere afgørende, at rollemodellen formår at se og anerkende barnet, og på den baggrund tilpasse sig barnets væremåde og personlighed, herunder interesser.

Udvælgelsen af de konkrete aktiviteter sker ofte i samråd mellem rollemodellen og barnet, hvor rollemodellen kommer med nogle forslag og barnet vælger, hvad de mest har lyst til. Flere af forældrene har i interviewene desuden givet udtryk for, at når de inkluderes i den beslutningsproces, føler de sig mere involveret i selve projektet Barnets Ven, og det giver dem en bedre forståelse for, hvad rollemodellen og barnet laver sammen. **Idet barnet og rollemodellen ofte kommer fra forskellige baggrunde og mødes i en relation, som de ellers ikke ville have mødt hinanden naturligt i, giver det begge parter mulighed for at lære af hinanden og få nye perspektiver på livet.** Udover at give barnet medbestemmelse i relationen, kan rollemodellen således også medvirke til at udvide barnets muligheder.

Det at børnene kan komme ud og opleve en masse, som de ellers ikke ville have oplevet, betyder også, at de har mere at byde ind med i skolen og i fællesskabet generelt:

”

BARNETS VEN HAR EN BETYDNING FOR SKOLEGANG, HVOR JEG OPLEVER BØRNE – DER ER MERE TRIVSEL OG GODE OPLEVELSER, OG DE HAR NOGET AT BYDE IND MED I KLASSEN LIGE PLUDSELIG. DET VAR SVÆRT EFTER WEEKENDEN FØR, HVIS ENS MOR BARE SAD DERHJEMME SYG I SOFAEN. DE FÅR NOGET AT BYDE IND MED TIL FÆLLESSKABET, OG DET BETYDER NOGET.

Inklusionsvejleder, Samarbejdskommune

Fra rollemodellernes perspektiv kan det nogle gange være svært at finde på aktiviteter at lave sammen med børnene, da de ofte føler, at de skal opfinde den dybe tallerken. Det kan enten være fordi, de ikke er ordentlig bekendte med mulighederne i barnets lokalområde, at barnets interesser ikke stemmer overens med deres egne eller, at barnet har fået en forventning om, at de skal lave dyre aktiviteter hver gang. Flere rollemodeller beretter dog om, at når de mangler inspiration kigger de på månedens aktivitet og de andre gratis aktiviteter, som lægges op på Facebook-gruppen. Hertil efterlyses at flere gratisaktiviteter lægges op på gruppen.

4.2 Alenetid med en voksen

Analysen viser, at et konkret udbytte, som langt størstedelen af undersøgelseernes kilder lægger vægt på, er barnets mulighed for tid alene med en autentisk voksen, som ikke er i familie eller professional. Som beskrevet i afsnittet om målgruppen, er børnene tit del af en større søskendeflok, har søskende med funktionsnedsættelser eller særlige behov. Derudover er der også en stor del af familierne, hvor forældrene selv er udfordret på forskellige måder. Omfanget af tid med forældre eller oplevelser, hvor man som barn er i centrum, er derfor yderst begrænset. Tid og opmærksomhed, som man ikke skal dele med andre, er således endnu vigtigere for denne målgruppe end for børn generelt – og det er netop det behov Barnets Ven i høj grad lykkes med at imødekomme.

Samtidig er rollemodellen en ung person med ressourcer, som dels har noget at byde ind med, dels har mulighed for give barnet sin fulde opmærksomhed i den periode, de er sammen. Det har betydning på mange niveauer, som en inklusionsvejleder påpeger i følgende citat:

”

BØRNENE FÅR RIGTIG MEGET UD AF DET! DE FÅR EN OPLEVELSE AF AT BLIVE SET, HØRT OG MØDT. DE FÅR NOGLE OPLEVELSER, FÅR EN TRYK VOKSEN, SOM DE KAN VÆRE SAMMEN MED OG LAVE TING MED. DU HAR LIGESOM DIN EGEN VOKSEN, OG DET BETYDER RIGTIG MEGET FOR MANGE BØRN. AT DER ER NOGET SÆRLIGT TIL DEM.

Skole- og dagtilbudssocialrådgiver, Samarbejdskommune

Det er desuden oftest tid på egne præmisser, hvor barnet har medindflydelse i forhold til, hvad samværet skal indeholde. De konkrete aktiviteter besluttet ofte i fællesskab mellem rollemodel og barn, hvor medinddragelsen vurderes som en betydningsfuld faktor for børnenes udbytte.

”

SE PÅ DET MED ET HELHEDSSYN: NÅR DER TRÆDER EN RESSOURCESTÆRK VOKSEN IND I ET BARNS LIV, SÅ GENERERER DET ENERGI FOR FORÆLDRENE OG FOR BARNET. OG DE OPLEVELSER DE BLIVER BIBRAGT, GENERERER OVERSKUD TIL AT VÆRE EN GOD VEN OG HAVE NYE ORD OG FORMULeringer, OG HAVE NOGET AT FORTÆLLE.

Inklusionsvejleder, Samarbejdskommune

I casen på næste side om Gustav er det tydeligt, at muligheden for samvær alene med en anden ressourcestærk voksen har været afgørende for, at Gustav trives bedre.

CASE: GUSTAV OPLEVER RO OG TRIVSEL EFTER SAMVÆRET MED SIN ROLLEMODEL

- Gustav er 7 år gammel.
- Gustav blev tilknyttet en rollemodel i februar 2019.

BAGGRUND: Gustav er en udadvendt og energisk dreng. Han beskrives som videbegærlig, kvik og har gode sociale kompetencer. Gustavs mor og klasselærer er bekymrede for hans trivsel, særligt pga. udfordringer i hjemmet. Gustav savner nærvær fra sine forældre, og han er urolig og har koncentrationsbesvær både i hjemmet og i skolen. Gustav bor med sin mor og to yngre søskende. Gustav har tre ældre halvsøskende fra morens tidligere forhold. De bor ikke hjemme. Han ser ikke meget til sin far, og han føler sig ofte overset. Derudover har en aflastningsfamilie, som han ikke trives i.

BEHOV FOR ROLLEMODEL: Gustavs klasselærer vurderer at hans situation ikke var bekymrende, men skrøbelig. Klasselæreren foreslog Barnets Ven som en god mulighed. Gustavs mor er glad for projektet, fordi hun ønsker at give Gustav en rollemodel og håber, at det vil give ham mere ro og glæde, og give hende mere overskud i hverdagen som alenemor til tre hjemmeboende børn.

Vi har jo haft nogle svære perioder. Når jeg er ene mor til 3 små børn, er tiden knap, han ville føle sig mere overset, hvis der ikke var nogen, som gider ham. Han oplever, at nogen gider ham nu. Han er mere afslappet og glad nu, når han kommer hjem.

(Gustavs mor)

Interviewer: Hvis du kunne ønske dig noget mere, hvad ville du så sige til [rollemodellen], at du godt ville?

Gustav: Jeg har allerede det, jeg vil have med ham. [...] Jeg vil gerne se ham meget mere.

UDBYTTE – EN TRYK OG TILLIDSFULD RELATION TIL EN VOKSENVEN:

Barnets Ven har levet op til Gustavs mors forventninger og givet Gustav mere ro og glæde i hverdagen. Gustav og hans rollemodel hygger sig sammen, og fik hurtigt dannet en god og tillidsfuld relation. Rollemodellen lægger vægt på, at deres forhold er ligeværdigt, at de begge har det sjovt sammen, og at Gustav derfor ser ham som en voksenven og ikke en pædagog eller lærer. Gustav selv italesætter også glæden ved at være sammen med rollemodellen og udtrykker, hvordan han gerne vil se ham endnu mere.

FORBEDRINGSPOTENTIALER: Gustav og hans rollemodel tager ofte på legepladsen eller til andre aktiviteter, hvor de kan lege sammen. De fandt hurtigt hinanden gennem leg. Gustavs klasselærer peger på, at Gustav ville have godt af at blive spurgt ind til de svære ting, fx hans forhold til sin far. Denne information har rollemodellen ikke fået, og indtil videre bygger forholdet mellem Gustav og rollemodellen primært på leg og sjov.

Det er selvsagt også en betydelig fremmende faktor for dette udbytte, at rollemodel og barn rent faktisk ser hinanden nok. Det er derfor vigtigt, at der er god kommunikation mellem rollemodel og forældre, så aftaler arrangeres og fastholdes, og der snakkes om eventuelle udfordringer, hvis dette opleves. Det opleves også som fremmende, hvis barnet er gammelt nok til at kommunikationen går direkte mellem rollemodel og barn.

4.2.1 Mere tid og overskud hos forældrene

Barnets Ven kan også medvirke til, at der kommer en smule mere overskud i familierne. Udover at barnet får gode oplevelser og tid alene med en voksen, kan det også have betydning for familiens overskud generelt, da forældrene også får mere tid til rådighed, når barnet tilbringer tid med rollemodellen. Det kan fx bruges til tid og opmærksomhed til familiens andre børn, som tilfældet er i nedenstående citat fra en mor:

”

JEG KAN LAVE NOGLE ANDRE TING IMENS UDEN AT HAVE DÅRLIG SAMVITTIGHED. DET GIVER OGSÅ OVERSKUD TIL MIG, OG DET GIVER OGSÅ OVERSKUD TIL STOREBROR. JEG HAR TIT BRUGT TIDEN MED THOMAS (STOREBROR), NÅR DE SÅ ER UDE. FOR JEG HAR DE TO AT TAGE MIG AF, OG OFTE SÅ FOREGÅR DET HELE PÅ LILLEBRORS PRÆMISSER, NÅR VI SKAL LAVE NOGET SAMMEN. MEN SÅ ER JEG JO ALENE MED THOMAS, SÅ GÅR VI EN TUR ELLER UD AT SPISER. DET SMITTER JO AF HELE VEJEN IGENNEM, OG PÅVIRKER MANGE MENNESKER PÅ EN POSITIV MÅDE. DET ER VIRKELIG EN GOD FORTÆLLING, SOM JEG VIL ANBEFALE.

Mor til barn i indsatsen

4.3 Oplevelsen af en tillidsfuld relation

Flere af børnene i målgruppen har oftest få relationer til voksne i deres liv og/eller tidligere oplevelser med voksne, som de ikke har kunnet stole på. Formålet med Barnets Ven er netop derfor, at børnene får oplevelsen af en tillidsfuld relation med en voksen, som de ellers ikke ville kende. Selve oplevelsen af en tillidsfuld relation er et mål og udbytte i sig selv, men også et middel i forhold til at kunne opnå flere af de andre udbytter for barnet, fx at tale om de ting som er svære, øget trivsel og mere prosocial adfærd.

Udover at have betydning som middel til udbytte i indsatsen kan oplevelsen af en tillidsfuld relation medføre, at barnet får en større grad af tillid til voksne generelt.

”

DET ER SVÆRT AT SIGE, MEN I OG MED, AT VI HAR FÅET DENNE HER TILLIDSFULDE RELATION, SÅ KAN MAN SIGE, AT BÅDE HANS TILLID TIL VOKSNE MENNESKER MÅSKE HAVDE VÆRET MINDRE OG HANS FORSTÅELSE AF, AT MAN SAGTENS KAN HAVE DET SJOVT MED EN VOKSEN. HANS TILLID TIL VOKSNE MENNESKER ER GROET.

Rollemodel

Der er flere match, hvor køn på hhv. barn og rollemodel er indtænkt som del af match-processen.

Det handler i høj grad om, at barnet skal have mulighed for en relation med en person af et køn, som de 'mangler' i det daglige. Det kan fx være en fraværende far. Der er således eksempler på, at rollemodellen har fungeret som et positivt eksempel på sit køns vegne, hvor det også handler om at vise barnet, at voksne er til at stole på. Som det udtrykkes i følgende statusopdatering:

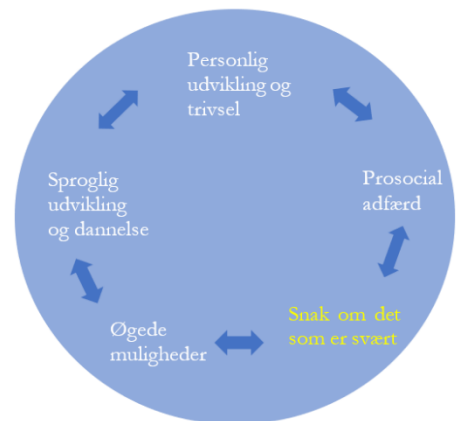
Filip er blevet en god ven og en 'storebror' for Vanessa. Vanessa er blevet gladere, hun har fundet ud af at mænd også kan være gode rollemodeller - hvilket var hele årsagen til, at moren meldte dem til. At Vanessa kan se, at der også er andre typer forhold, og at ikke alle mænd snyder og er dumme. (Statusopdatering, Red Barnet Ungdom)

Data peger på, at der er en række betydningsfulde faktorer i forhold til at opbygge en tillidsfuld relation. Først og fremmest tager det tid, derfor er det vigtigt, at rollemodellen er tålmodig med relationen. I statusopdateringerne kan vi se, at det ofte udvikler sig med tiden. Det er vigtigt, at aftaler overholdes, og man skal også gerne ses regelmæssigt. Som nævnt i afsnittet omkring alenetid med en voksen er det også vigtigt, at rollemodellen formår at lytte, anerkende og inddrage barnet i beslutninger løbende. Herudover er der også et aspekt af kemi i matchet, som er svært at sætte på formel. Personlige egenskaber hos rollemodellen såsom empati og engagement kan dog være fremmede for oplevelsen af god kemi. Langt hen ad vejen viser data, at det er velfungerende match i forhold til dette, hvilket indikerer, at Red Barnet Ungdoms måde at rekruttere og matche på fungerer overvejende godt.

4.3.1 Får talt om de svære ting

Data peger på, at et konkret udbytte af Barnets Ven er muligheden for at have en voksen at tale med, som ikke er enten en forælder eller en professionel (lærer/pædagog eller kommune). Der er også flere eksempler på, at rollemodellen og barnet ikke blot taler sammen om løst og fast, men også får talt om de svære ting, som de måske ikke taler med andre om. Det er dog langt fra tilfældet for alle match. Vi vurderer ikke, at dette nødvendigvis er et problem, da det i høj grad også afhænger af barnets konkrete behov.

Alt efter hvor langt man vil gå med indsatsen, kunne Red Barnet Ungdom opfordre rollemodellerne mere til også at tale om de svære ting. Alle børn har ting, som de synes er svære, og som det er godt at få talt om. For målgruppen for Barnets Ven er dette højst sandsynligt i endnu højere grad tilfældet. Barnets Ven giver desuden en unik mulighed for at tale om de svære ting uden, det er farligt, det vil sige uden at hhv. skolen, ens forældre eller måske kommunen får noget at vide. Denne unikke mulighed kunne være værd at fremme i endnu højere grad end tilfældet er nu. Muligheden fremgår fx af følgende citat fra en familiebehandler:

”
SÅ HAR DE EN DE KAN SNAKKE LIDT MERE FORTROLIGT MED! DER ER MANGE, DER HAR MØDT MANGE PROFESSIONELLE, OG DET HER ER JO IKKE EN PROFESSIONEL RELATION.
 Familiebehandler, Samarbejdskommune

Skal relationen i endnu højere grad være udviklende for barnet kunne Barnets Ven samtidig også lægge op til, at rollemodellerne bevidst udfordrer børnene en smule mere omkring det, der er svært, når først den tillidsfulde relation er etableret. At udfordre kan forstås på mange niveauer, fx nævnes følgende forskellige måder at udfordre på i statusopdateringer:

Jens oplever, at Ali bliver stolt og glad, når han får lov til at tage ansvar for noget i samværet - fx små 'opgaver' når de skal nogen steder, som at stå for at åbne bagagerummet osv. (Statusopdatering, Red Barnet Ungdom)

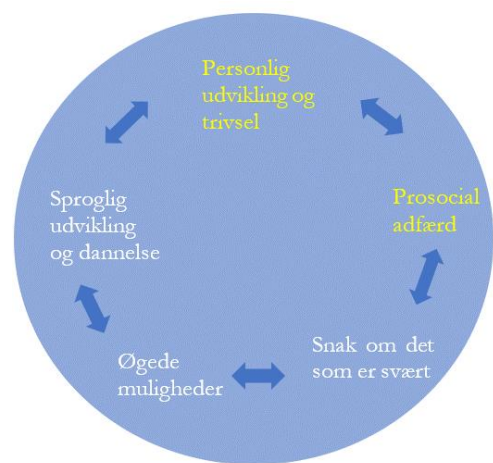
Jakob snakker med Liam om folks forskellige reaktioner og prøver, at få Liam til at reflektere over den måde han agerer på. (Statusopdatering, Red Barnet Ungdom)

Omvendt nævner flere forældre også, at det har været udbytterigt for børnene, at deres barn har fået 'et pusterum', hvilket kan tale for, at børnene ikke skal udfordres mere end nødvendigt. Det er således en balancegang for rollemodellen at udfordre til at tale om de svære ting, og potentielt udfordre barnet på deres niveau. Tilstedeværelsen af den tillidsfulde relation er en betydningsfuld faktor i forhold til at finde denne balance og tale om de svære ting samt muligheden for, at rollemodellen udfordrer barnet en smule i deres eget tempo.

4.4 Personlig udvikling og trivsel

Analysen peger på, at Barnets Ven kan have betydning for børnenes selvværd og selvtillid. Oplevelsen af, at en voksen gider dig (frivilligt), er en betydningsfuld faktor for børnenes selvværd. Der er også konkrete eksempler på, at barnets selvværd er højnet gennem rollemodellens indsats.

Der er ligeledes en del eksempler på, at barnet er blevet mere åben, udadvendt og gladere, samt at det har haft betydning i forhold til, at barnet er blevet bedre til at lege med andre. Barnets Ven har således bidraget til mere prosocial adfærd, som det fx kommer til udtryk i casen om Natasja nedenfor.

”

DET HER MED AT HAVE EVNEN TIL AT SIGE FRA, MEN OGSÅ DET HER MED AT HAVE EVNEN TIL AT KOMME MED SINE EGNE FORSLAG: AT DET ER OKAY AT SIGE DET MAN SELV GERNE VIL OG IKKE KUN LYTTE PÅ, HVAD ANDRE GERNE VIL. DET KOMMER NOK LIDT SAMMEN MED DE TILLIDSFULDE RELATIONER, DER SYNTES JEG I HVERT FALD, AT JEG BEMÆRKER AT HAN ER BLEVET GOD TIL AT SIGE 'DET HER VIL JEG GERNE', ELLER 'DET HER VIL JEG SLET IKKE'. SÅ JEG TROR, DER ER EN VIS FORM FOR SELVTILLID, DER ER GROET.

Rollemodel

CASE: ÉN- TIL-ÉN KONTAKT MED EN VOKSENVEN STYRKER TRIVSEL OG SOCIAL ADFÆRD

- Natasja er 9 år gammel.
- Natasja og hendes rollemodel har kendt hinanden i 6 måneder.

BAGGRUND: Natasja bor med sin mor og to yngre søskende. Natasjas forældre blev skilt i sommeren, og hendes far er flyttet. Natasja har store faglige og sociale problemer i skolen, og er derfor blevet tilknyttet en specialklasse, hvor eleverne får støtte fra pædagoger og lærere. Ifølge Natasjas klasselærer, fungerer Natasja ikke i den almindelige klasse, da hun uden individuel kontakt bliver urolig, lukker sig inde og ikke deltager i den fælles undervisning.

BEHOV FOR ROLLEMODEL: Natasja er genert, indadvendt og giver sjældent udtryk for egne ønsker og drømme. Hun tør ikke begive sig ud i nye ting og mangler tro på sig selv og egne evner. Både skolens fagprofessionelle og Natasjas forældre er bekymret for hendes trivsel på skolen. Natasja higer efter målrettet opmærksomhed fra voksne, og hun udviser øget motivation og engagement, når hun indgår i én-til-én relationer med voksne. Gennem Barnets Ven er forhåbningen, at Natasja kan opbygge en tillidsfuld relation, udvikle sine sociale færdigheder og i højere grad indgå i den almindelige undervisning i skolen. Hertil håber Natasjas forældre på, at Barnets Ven kan bidrage til Natasjas humør og trivsel.

Hun har et stort behov for nærvær med voksne for at kunne lave noget. Når hun er alene med en voksen, så blomstrer hun. Men når der kommer andre børn, så reagerer hun. Hun bliver fysisk urolig og lukker sig inde.

(Klasselærer)

Jeg havde min fars bil sidste gang, og hun snakker meget, når man kører i bil, og man ikke nødvendigvis sidder overfor hinanden som på en café. Det er faktisk mest, når vi har kørt i bil, at hun har fortalt om hendes forældres skilsmisse, og at hun måske var lidt ked af det i starten...

(Rollemodel)

UDBYTTE – Øget selvtillid og trivsel: Både Natasja selv og hendes mor giver udtryk for, at Natasja har stor glæde ved rollemodellen og deres udflugter. Natasja udviser endnu ikke konkret forbedring i skolen, og hverken Natasjas forældre eller rollemodellen kan identificere langsigtede effekter af projektet. Omvendt er det helt tydeligt, at Natasja gennem samværet med rollemodellen har opbygget en tillidsfuld relation, opnået øget trivsel og stille og roligt begynder at åbne op og give udtryk for egne behov. Gennem den individuelle kontakt mellem barnet og den voksne, har Barnets Ven formået at hjælpe Natasja.

FORBEDRINGSPOTENTIAL: Natasjas rollemodel lægger vægt på, at deres venskab er forholdsvis nyt, og at relationen stadig styrkes over tid. Rollemodellen italesætter tvivl om Natasjas udfordringer og ønsker, samt forventningerne til projektet fra projektets opstart, da hun ikke fik meget viden fra Barnets Ven eller Natasjas forældre. Det har derfor taget tid for rollemodellen at komme igennem til Natasja, slappe af i de planlagte aktiviteter og stole på, at hun kan gøre en forskel for Natasja.

4.5 Sproglig udvikling og dannelse

Omkring halvdelen af børnene har anden etnisk baggrund end dansk. Det betyder ikke nødvendigvis, at de har sproglige udfordringer, men det er tilfældet for nogen. Et konkret udbytte for den gruppe af børn er, at de bliver stimuleret sprogligt, når de taler dansk med rollemodellen.

”

MANGE AF BØRNE FÅR STIMULERET DET SPROGLIGE. DET ER RIGTIG FINT, AT DE HAR EN VOKSEN, SOM DE FÅR TALT LIDT DANSK MED.

Skole- og dagtilbudssocialrådgiver, samarbejdskommune

Den sproglige udvikling kan gøre det lettere for nogle af børnene at få venner samt følge med i skolen, som det fremgår af følgende statusopdatering:

Mor er meget taknemlig for, at Aliza kan være med i dette projekt, og Alizas dansklærer har sagt, at hendes dansk er blevet så meget bedre, efter hun er begyndt at ses med Signe. Aliza havde før oplevet i skolen, at nogle af de andre børn ikke ville lege med hende, fordi hun ikke var så god til dansk, men efter at have ses med Signe, har hun fået flere venner. (Statusopdatering, Red Barnet Ungdom)

Det er ikke kun i forhold til den sproglige dimension, at Barnets Ven kan have en betydning for børnene. Rollemodellen har mulighed for at introducere barnet for helt andre aspekter af livet end forældrene kan. Rollemodellen kan således udvide mulighederne for barnet ved at introducere til oplevelser og steder, som kan hjælpe barnet med at udvikle sig. Barnets Ven kan medvirke til barnets dannelse ifølge en af samarbejdskommunerne:

”

SÅ GIVER DET OGSÅ NOGET KULTURELT. DE KOMMER UD OG FÅR NOGLE OPLEVELSER, SOM DE ELLERS IKKE FÅR. DET KAN VÆRE AT GÅ EN TUR I BOTANISK HAVE. HER KUNNE JEG NOK GODT ØNSKE MIG, AT DER VAR LIDT FLERE PENGE I PROJEKTET, SÅ DE FX KUNNE KOMME PÅ MUSEER. DET KUNNE VÆRE FEDT MED PENGE TIL DANNELSESPROJEKTER.

Skole- og dagtilbudssocialrådgiver, samarbejdskommune

4.6 Et ekstra medlem i familien

Ved nogle af matchene udvikler forholdet mellem rollemodellen og familien sig til en familiærrelation, hvor rollemodellen inkluderes i alt fra sociale sammenkomster til aftensmåltider hos familien. Flere rollemodeller har peget på, at det at spise aftensmad sammen efter en legeaftale kan være en god måde at slutte dagen af på, hvor de sammen fortæller familien, hvad de har lavet. Samtidig beretter både familie og rollemodeller om, at maden kan være en god måde at indføre hinanden i deres forskellige kulturelle baggrunde.

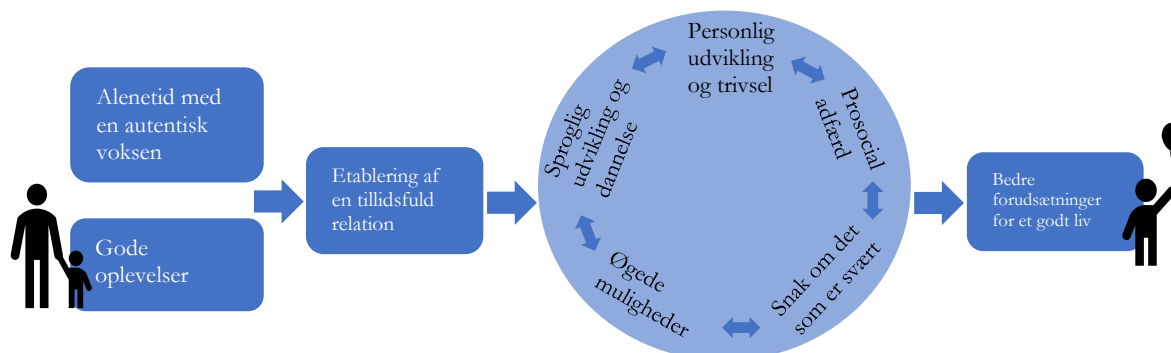
Som nedenstående citat viser, kan den familiære relation have den virkning, at barnet får en tættere tilknytning til rollemodellen, hvilket gør, at alle parter føler sig mere trygge i relationen.

Jeanette (moren) fortæller, at matchet er helt fantastisk, og at Alberte er en del af familien. Hun har deltaget i Louises konfirmation, fødselsdage og lignende. Louise betragter hende som en storesøster, hvilket Jeanette er meget taknemmelig for. (Statusopdatering Red Barnet Ungdom)

Dog viser analyserne, at det i nogle tilfælde kan have den effekt, at rollemodellen føler sig overvældet af det ansvar, det er at blive betragtet som en storebror eller storesøster, og det får dem til at føle, at de ikke kan leve op til projektet. Størstedelen oplever det dog som positivt, at familien viser interesse i dem og bruger energi på at lære dem at kende.

4.7 Opsamling børnenes udbytte samt betydningsfulde faktorer

Overordnet vurderer vi, at Barnets Ven har et positivt udbytte for de deltagende børn. Barnets Ven tilbyder de deltagende børn tid alene med en autentisk voksen samt gode oplevelser. Det kan være startskuddet til etablering af en tillidsfuld relation. Den tillidsfulde relation kan være fremmede for en række udbytter afhængig af det enkelte match, fx personlig udvikling og øget trivsel, øget prosocial adfærd, sproglig og dannelsesmæssig udvikling, m.v. (Fordi indsatsen hviler på individuelle relationer, er det forskelligt hvilket og hvor stort udbytte der opnås). Opnås et eller flere af disse udbytter kan det skabe bedre forudsætninger for, at barnet kan få et godt liv. Derudover vurderes det, at gode resultater i indsatsen er selvforstærkende: opnås et udbytte, kan det være fremmede for opnåelsen af flere udbytter. Figuren herunder illustrerer, hvordan deltagelse i Barnets Ven, kan bidrage positivt til barnets forudsætninger for et godt liv, hvilket udbydes nedenfor:

4.7.1 Børnenes udbytte

Evalueringen viser, at børnene får gode oplevelser, som gør børnene glade, og tid alene med en ressourcestærk voksen, som de ellers ikke ville have fået. Tiden med rollemodellen giver barnet oplevelsen af 100 procent opmærksomhed, omsorg samt nye muligheder og perspektiver. Samtidig kan tiden med rollemodellen være et pusterum fra en ellers svær hverdag. I flere tilfælde giver Barnets Ven også børnene mulighed for oplevelsen af en tillidsfuld relation samt muligheden for at tale om de ting, som er svære for dem.

Data peger også på, at Barnets Ven har betydning i forhold til børnenes personlige udvikling og trivsel, herunder også deres sproglige udvikling. Flere af børnene opnår en mere prosocial adfærd, bliver bedre sprogligt samt får et andet indblik i samfundet. Disse ting har betydning for deres skolegang og det at kunne indgå i fællesskabet i deres klasse.

Vi vurderer, at børnenes udbytte i høj grad lever op til indsatsens formål samt forældrenes forventninger og de behov, som forældrene identificerer deres børn har. Forældrene vægter børnenes glæde og trivsel højt og håber, at børnene i rollemodellen får en tilknytning til en voksen udenfor hjemmet. Derudover håber forældrene, at Barnets Ven kan bidrage til bedre sociale og/eller faglige kompetencer på længere sigt.

Indsatsen og dermed ovenstående udbytte er meget afhængig af den konkrete, personlige relation mellem barn og rollemodel. Disse positive resultater skabes ikke for alle børn, og omfanget af udbytte varierer fra match til match. Samtidig viser evalueringen, at de gode resultater i indsatsen er selvforstærkende: opnås et udbytte, kan det være fremmende for opnåelsen af flere udbytter. Evalueringen peger dog på en række generelt afgørende faktorer, som kan hhv. hæmme eller fremme indsatsen, og dermed udbyttet.

4.7.2 Betydningsfulde faktorer

Evalueringen viser, at der er en række afgørende faktorer, som har betydning for om og i hvilken grad barnet får udbytte af Barnets Ven. Det er særligt i forhold til faktorer, som kan være hhv. fremmende og hæmmende for relationen mellem barn og rollemodel. Faktorerne har selvsagt betydning for, at Barnets Ven kan skabe et positivt udbytte for barnet. Følgende samler op på de identificerede afgørende faktorer for indsatsen:

BETYDNINGSFULDE FAKTORER:

- Den tredobbelte frivillighed
- Den tillidsfulde relation
- Kemi og udvikling af interessefællesskab mellem barn og rollemodel
- Medbestemmelse
- Længden af relation
- God og løbende kommunikation
- Faste aftaler og regelmæssighed
- Forventningsafstemning
- Den lokale koordinator

Vi vurderer, at den mest afgørende faktor er den **tredebelte frivillighed**, som er til stede i matchet. Det vil sige, at både barn, forældre og rollemodel indgår frivilligt i Barnets Ven. Det betyder også, at alle tre aktører skal bakke op om indsatsen, for at den fungerer: analysen peger på, at hvis én af aktørerne ikke vil indsatsen, så kan den ikke lykkes. I data ser vi eksempler på, at ellers gode match afsluttes, fordi en forælder ikke hjælper til med kommunikation mellem barn og rollemodel, fordi et barn mister interessen eller fordi en frivillig bakker ud. Omvendt er det også indsatsens styrke, fordi det for alle involverede parter ikke er en ”skal”-opgave, men er baseret på en autentisk relation. Det er særligt vigtigt i forhold til, at rollemodellen er en voksen, som hverken er familie eller professionel. Det er altså en voksen, som frivilligt vælger at bruge sin tid sammen med barnet og give det sin fulde opmærksomhed.

Den **tillidsfulde relation** mellem rollemodel og barn er ikke kun et mål med indsatsen, men også en yderst central faktor i forhold til at skabe konkret udbytte. Tilstedeværelsen af den tillidsfulde relation bliver fx afgørende for, at rollemodellen får mulighed for støtte barnet der, hvor det er svært. Det er derfor afgørende, at man arbejder intentionelt med, hvordan rollemodellen skaber den tillidsfulde relation, som både er mål og middel i indsatsen.

At rollemodel og barn har **god kemi og kan finde et interessefællesskab**, er også være en fremmede faktor. Vi vurderer, at det der er afgørende er, at rollemodellen formår at se og anerkende barnet, og på den baggrund tilpasse sig barnets væremåde og personlighed, herunder interesser. Det kræver særlige personlige egenskaber hos rollemodellen, fx empati og engagement, som kan være noget af det, der kigges efter i rekrutteringen af rollemodeller. I den forbindelse er det ligeledes afgørende, at rollemodellen formår at give barnet **medbestemmelse** omkring deres samvær og relation. Analysen peger på, at de relationer hvor det lykkes i særlig grad, er de relationer, hvor der er god kemi mellem barn og rollemodel.

Det er desuden afgørende, at relationen mellem barn og rollemodel har en **betydelig varighed**. Det tager tid at skabe en tillidsfuld relation. Det er derfor vigtigt, at rollemodellen forbliver i relationen med barnet, og er fortsat motiveret for at yde en indsats. At undgå oplevelsen af svigt er vigtigt for børn generelt, men måske endnu vigtigere for målgruppen for Barnets Ven. Noget af det, som afgørende for motivationen er, at rollemodellen føler sig værdsat af hhv. barn og forældre. Koordinatoren kan i nogle tilfælde hjælpe med den del i form af videreformidling af, at familien og barnet er glade for rollemodellen, selvom det ikke altid kommer til udtryk direkte overfor rollemodellen.

God og løbende kommunikation mellem rollemodel og forældre har også betydning. Det kan handle om, at familie og rollemodel kan snakke om problemer og finde en løsning – fx problemer med at ses ofte nok. Eller at rollemodellen er god til at holde forældre ajour og orientere om planer. Der er også indikationer på, at det kan virke fremmede, hvis rollemodel og barn kan kommunikere direkte.

I forbindelse med kommunikation kan **faste aftaler og regelmæssighed** være fremmede, da man så ikke hele tiden skal kommunikere omkring et tidspunkt for aftaler, men det ligger fast i kalenderen. Det kan eksempelvis være, at rollemodellen henter barnet fra skole hver anden mandag, og de kommer hjem på et konkret tidspunkt. Således er det udelukkende, hvis der skal ske noget ekstraordinært, at rollemodellen og forældre har behov for koordinering.

Forventningsafstemning omkring hvilke aktiviteter, som rollemodel og barn laver sammen samt formålet med dem. Der er eksempler i data, hvor forældre eller barn har en forventning om, at aktiviteterne altid skal være storslåede i form af ture i legeland, biograf eller andet. Det er både forventningsafstemning mellem rollemodel og barn, men også mellem rollemodel og forældre.

Den lokale koordinator kan være en fremmede faktor, da vedkommende fx kan mægle mellem forældre og rollemodel, hvis noget er kørt af sporet, kan komme med idéer til løsninger, videregive ris og ros mellem forældre og rollemodel. Derudover er de lokale koordinatore helt centrale ift. at sammensætte matches af barn og rollemodel – noget de modtager ros for, fra flere forældre og kommunale samarbejdspartnere.

5. Kommunernes behov og udbytte

Følgende kapitel beskriver samarbejdskommunernes behov og udbytte af deltagelse i Barnets Ven, herunder en vurdering af samarbejdet. Analysen baseres på data fra interview med samarbejdskommunerne.

5.1 Mulighed for bredere forebyggende indsats

Barnets Ven giver kommunerne en mulighed for at tilbyde en bredere forebyggende indsats, hvor de via Barnets Ven kan sætte ind på en meget lidt indgribende måde overfor børn på vej i mistrivsel, som ellers ikke ville modtage nogen form for støtte. Eller hvor kommunen måtte vente på, at problemerne vokser sig store nok til, at der skal igangsættes en reel kommunal indsats som fx støttekontaktperson eller lignende.

Det er en fælles oplevelse for de kommuner, der indgår i evalueringen, at Barnets Ven ikke kan erstatte kommunale, socialfaglige indsatser som fx støttekontaktperson. I nogle tilfælde kan Barnets Ven dog forebygge eller udskyde behovet. Ofte er det tilfældet, at Barnets Ven er en god indsats for børn med lavt selvværd, samt børn der er generte og tilbageholdende, men som ikke har så svære problemer, at kommunerne kan argumentere for en mere indgribende indsats. Oplevelsen er, at Barnets Ven giver kommunen en mulighed for at imødekomme et behov for støtte i familierne og hos børnene, som ellers ikke blev imødekommet. Det beskrives i nedenstående citat:

”

VI BRUGER ALTID DET MINDST INDGRIBENDE. JEG HAR EN, DER HAR HAFT BARNETS VEN I NOGLE ÅR. MEN HUN ER GRUNDET FAMILIENS SAMLEDE SITUATION KOMMET IND I SOCIALFORVALTNINGENS SYSTEM OG FÅR EN KONTAKTPERSON I STEDET. HUN ER NÅET OPAD PÅ INDSATSTRAPPEN, HVOR DER SKAL VÆRE NOGET MERE. MEN HVIS HUN IKKE HAVDE VÆRET I BARNETS VEN, SKULLE MAN MÅSKE HAVE GJORT NOGET ANDET TIDLIGERE.

Skolesocialrådgiver, Samarbejdskommune

Derudover ses Barnets Ven også som en anden type redskab, end dem kommunen normalt kan sætte i værk. Barnets Ven er frivilligt, og giver barnet en person, der kommer ind og tilbyder overskud og kontakt – uden der forventes noget den anden vej. Barnets Ven giver altså kommunerne et anderledes redskab ift. at hjælpe de udsatte børn.

5.2 Barnets Ven som givende supplement

Barnets Ven anvendes i nogle kommuner som en del af en samlet kommunal indsats i en familie. Flere kommuner nævner, at de i familier med flere problematikker, kan anvende Barnets Ven som en del af en større pakke til familien. Der kan fx kobles en Barnets Ven på et barn, sideløbende med at forældrene

modtager støtte fra kommunen. Barnets Ven fungerer således i flere kommuner som et led i en helhedsorienteret indsats omkring de udsatte familier. En kommunal samarbejdspartner udtrykker det således:

”

DET SUPPLERER GODT – DET GIVER GODE OPLEVELSER, FÅR FLERE BØRN I TRIVSEL. VI SKAL IKKE HAVE SÅ MANGE BØRN I FAMILIEAFDELINGEN, SOM SKAL HAVDE UNGE KONTANTPERSONER, FAMILIEBEHANDLER ELLER LIGN. DET ER MINDST INDGRIBENDE. HVIS MAN SOM MOR FÅR EN LILLE PAUSE EN GANG I MELLEM, KAN DET MÅSKE GØRE, AT MAN IKKE SKAL HAVE EN FORANSTALTNING I FAMILIEN, ELLER EN MINDRE FORANSTALTNING – DET ER JO GODT!

Socialfaglig rådgiver, Samarbejdskommune

Derudover ses Barnets Ven også som en god indsats, til de familier, der kan være tilbageholdende ift. at takke ja til hjælp fra kommunen. Barnets Ven og Red Barnet Ungdom er en ikke-kommunal aktør, der kommer ind uden en dagsorden, journalføring og udviklingsplaner. Derfor er indsatsen mindre ”farlig” at takke ja til for familier, hvor tilliden til systemet er lille.

Casen på næste side illustrerer, hvordan Barnets ven kan indgå som en del af en helhedsorienteret tilgang omkring et barn i mistrivsel.

CASE: EN ROLLEMODEL, ÉN AT KUNNE SPEJLE SIG I OG EN VEN, MAN ER STOLT AF

- Sune er 8 år gammel.
- Sune og hans rollemodel har kendt hinanden i 1 år.

BAGGRUND: Sune går i 2. klasse og er lige flyttet til en ny bydel sammen med sin mor og storebror. Sune føler sig svigtet af sin far, som han kun ser meget sjældent.

BEHOV FOR ROLLEMODEL: Særligt i de små klasser havde Sune store problemer med koncentrationen, han har et stort temperament og kom ofte i konflikter med lærerne og de andre børn. Det var Sunes klasselærer der introducerede Sunes mor for indsatsen Barnets Ven, som en måde at hjælpe Sune på.

Men jeg vil sige efter vi ligesom er kommet mere ind i det, synes jeg det giver fuldstændig mening, så matcher vi fuldstændig. Vi har samme humor og har nemt ved at finde på noget at lave, fordi vi synes de samme ting er sjove. På den måde giver matchet rigtig god mening. (Rollemodel)

Der har været en fremgang både socialt og fagligt, jeg er ikke i tvivl om, at han har været glad for at have en voksenven. Det hjælper, at han får lavet sine lektier, han er mere motiveret for at lave lektier, hvilket også gør, at han er blevet bedre til at følge med rent fagligt. (Klasselærer)

UDBYTTE – Øget koncentration og trivsel: Gennem det seneste år er Sunes trivsel øget markant. Sune er blevet bedre til at koncentrere sig i skolen, og han har fået faglig motivation. Sune og hans rollemodel har dannet en tæt, tillidsfuld relation. Det har styrket Sunes selvtillid og bidraget til, at han nemmere finder ro med sig selv. Ifølge Sunes mor, har relationen bidraget væsentlig til Sunes selvværd og selvtillid. Det smitter ifølge Sunes både af derhjemme og i skolen. Sunes klasselærer erkender ligeledes, at der er sket væsentlige forbedringer i skolen: Sunes rollemodel har haft en stor indflydelse på Sunes øgede trivsel, men også andre tiltag i skolen og hjemmet har bidraget til den positive udvikling.

BARNETS VEN SOM ET TILTAG BLAND FLERE: Den tydelige udvikling i Sunes liv kan, ifølge Sunes mor og klasselærer, i høj grad tilskrives rollemodellen fra Barnets Ven. Herudover har skolen bidraget til den positive udvikling, da de bl.a. har flyttet to drenge ud af Sunes klasse, så han bedre kan koncentrere sig. Der er ligeledes kommet mere ro i hjemmet, hvor Sunes mor har sat grænser for Sune og sørger for, at han får lavet sine lektier. Sunes mor fortæller, at hun har fået mere ro i hjemmet og bruger tiden med den ældre bror, når Sune er sammen rollemodellen.

5.3 Positivt forhold mellem udbytte og ressourceforbrug

Det gennemgående argument for at samarbejde med Barnets Ven i kommunerne er, at man har en god oplevelse med indsatsen: de kommunale samarbejdspartnere oplever, at indsatsen udføres professionelt og har en positiv effekt for de børn og familier, der deltager. Videre oplever kommunerne, at de skal levere en minimal indsats for at få udbyttet. Indsatsen beskrives som u-bureaukratisk og ikke tidskrævende. Dog er der ét eksempel på, at opstarten kan kræve, at kommunen sætter en tolk på første møde mellem familien og Red Barnet Ungdom.

Det er væsentligt for de kommuner, der nu samarbejder med Red Barnet Ungdom om Barnets Ven, at de oplever, at Red Barnet Ungdom leverer en indsats til stor gavn for de børn, hvor kommunen oplever et behov – og at den indsats ikke ses som en ressourcekrævende post i kommunalt regi.

Videre oplever kommunerne, at samarbejdet med Red Barnet Ungdom fungerer godt. Det opleves, at Barnets Ven for det meste er hurtige til at finde et match til de børn, som kommunerne henviser til indsatsen. Få kommuner har oplevet, at der kan være mangel på specifikke rollemodeller – fx mænd, hvis der i en periode henvises mange drenge. Som det udtrykkes af en samarbejdskommune her:

”
**SUPERHURTIGE PÅ MAIL, GODE TIL AT FØLGE OP, I BETRAGNING
AF HVOR FRIVILLIGT DET ER – DET FUNGERER SÅ GODT - NOGET AF
DET BEDSTE FRIVILLIGE, VI KENDER!**

Skolesocialrådgiver, Samarbejdskommune

Netop fordi indsatsen er drevet af frivillige, kan der være lokale forskelle i, hvordan man samarbejder med kommunerne. Flere kommuner fremhæver, at Red Barnet Ungdom er gode til at følge op, når kommunerne beder om en status. Enkelte synes, at de mangler denne status fra Red Barnet Ungdom. Den viden der typisk er behov for, er viden om, hvorvidt matchene stadig er aktive. Her kan man med fordel tænke i et koncept for at levere status for matches tilbage til kommunen.

5.4 Syn på samarbejde med civilsamfundet

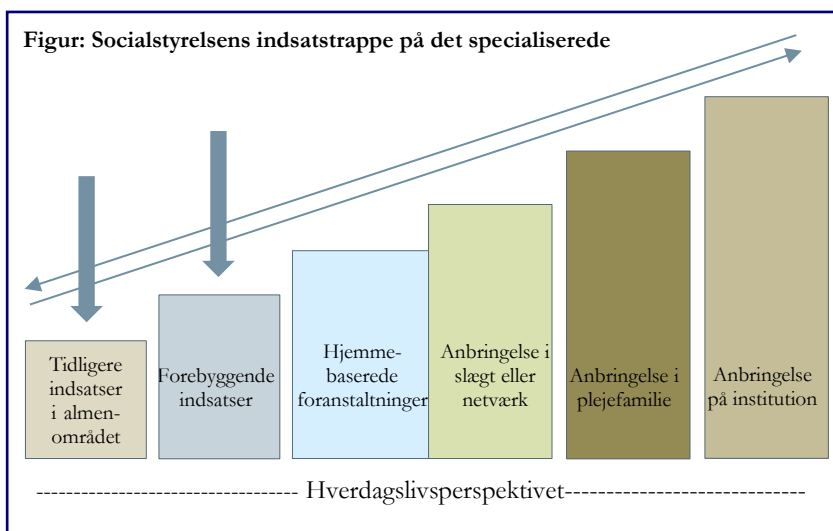
Qua samarbejdet omkring Barnets Ven kunne man forestille sig, at kommunerne også oplevede et udbytte i form af øget erfaring med samarbejde og eller samskabelse med civilsamfundsaktører. Det er imidlertid ikke noget, som de kommunale samarbejdspartnere lægger vægt på ved interview. De har som sådan heller ikke ændret syn på samarbejde med civilsamfundet generelt. Det kan hænge sammen med, at de kommunale samarbejdspartnere reelt er meget lidt involveret i indsatsen. Deres involvering handler primært om rekruttering til tilbuddet samt udfyldelse af ansøgningskema sammen med forældre. Det er dog tydeligt, at de kommunale samarbejdspartners konkrete erfaring med samarbejde omkring Barnets Ven på ingen måde

har afskrækket dem fra øget samarbejde med civilsamfundet mere generelt – tværtimod opleves det nemt og lige til at gå til.

5.5 Opsamling kommunernes perspektiv på Barnets Ven

Opsummerende viser evalueringen, at der er stor tilfredshed med Barnets Ven i samarbejdskommunerne. Indsatsen giver kommunen mulighed for at sætte ind tidligere overfor mistrivsel for børn i målgruppen og på en meget lidt indgribende måde. En del af målgruppen ville ellers ikke have fået en særlig indsats til trods for deres mistrivsel, da det ofte ligger under grænsen for kommunale foranstaltninger.

Derudover opleves indsatsen som et relevant supplement til øvrige kommunale indsats i familierne. Er problematikken så stor, at man overvejer fx støttekontaktperson eller lignende indsats, kan Barnets Ven dog ikke stå i stedet for den socialfaglige indsats. Kommunerne oplever generelt Red Barnet Ungdom som en god samarbejdspartner, og at indsatsen tager meget få kommunale ressourcer. Den

konkrete erfaring med samarbejde omkring Barnets Ven har på ingen måde afskrækket de kommunale samarbejdspartnere fra øget samarbejde med civilsamfundet mere generelt – tværtimod opleves det nemt og lige til at gå til.

6. Metode og datagrundlag

Det følgende kapitel beskriver metode og datagrundlag for evalueringen. Datagrundlaget udgøres af kvantitativt data, som er indsamlet af Red Barnet Ungdom blandt de deltagende børn i forbindelse med deres indmeldelse i Barnets Ven. Derudover er der indsamlet en række kvalitative data blandt børnene, familierne, rollemodellerne, skolelærere samt de kommunale samarbejdspartnere.

6.1 Kvantitativt datagrundlag

Det kvantitative datagrundlag består af registreringer foretaget af Red Barnet Ungdom i forbindelse med oprettelsen af barnet i projektet. Registreringerne er udarbejdet på baggrund af ansøgningsskemaer til Barnets Ven, som forældrene til børnene har udfyldt i samarbejde med den kommunale samarbejdspartner. I ansøgningsskemaerne har forældrene oplyst alder og etnicitet, hvilket er blevet anvendt i forbindelse med karakteristikken af målgruppen. Disse oplysninger er hertil samlet i Excel-filer af koordinatorene i projektkommunerne og -områderne, hvor barnets oplysninger er sammenholdt med oplysningerne på rollemodellen, som barnet er matchet med. I den forbindelse er både barnet og rollemodellen blevet tildelt et personligt identifikationsnummer, hvilket er blevet brugt som reference i analyse af det indsamlede data, mens al personfølsomme data er blevet fjernet fra vores dataanalyse.

I alt er der indsamlet oplysninger om 1.078 børn, 1.112 rollemodeller og fordelt på 13 projektkommuner og områder i perioden 2013-2020.

6.2 Kvalitativt datagrundlag

Det kvalitative datagrundlag består både af data, som vi har fået udleveret af Red Barnet Ungdom samt data, der er blevet indsamlet i forbindelse med nærværende evaluering. Det udleverede kvalitative data består af registreringer af status på matches, en række afsluttende spørgsmål til familierne samt ansøgningsskemaer til Barnets Ven. Derudover er der blevet foretaget i alt 21 interviews med børn, forældre, rollemodeller, skolelærere og kommunale samarbejdspartnere. Interviewene med forældrene og barnet er udført i familiernes hjem, mens interviewene med de kommunale samarbejdspartnere, klasselærere og rollemodeller er udført telefonisk. Yderligere er der foretaget et fokusgruppeinterview med 5 rollemodeller, og Oxford Research har deltaget på aktivitetsdage for rollemodeller og børn for at foretage uformelle interviews med børnene. Tabel 1 giver et overblik over de indsamlede interviewkilder.

Tabel 1: Overblik over interviewkilder

Kommunale samarbejdspartnere	8
Casestudie: Forældre	3
Casestudie: Børn	3
Casestudie: Rollemodeller	3
Casestudie: Klasselærer*	4

Fokusgruppe: Rollemodeller	1
Aktivitetsdage	2

**Ved et af casestudierne er også en inklusionspædagog blevet interviewet*

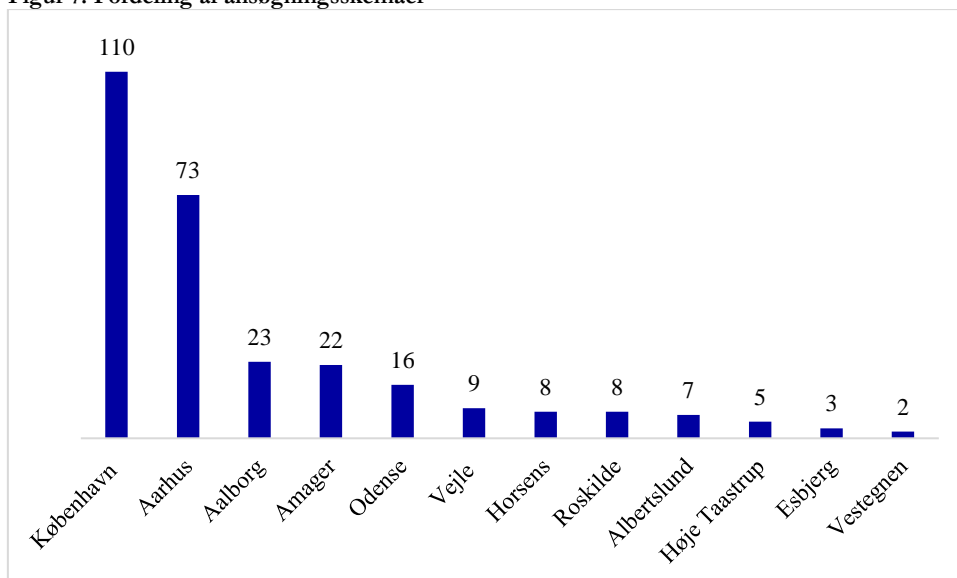
6.2.1 Matchstatus, afsluttende spørgsmål og ansøgningsskema

I Barnets Ven har de lokale koordinatore foretaget **statusopdateringer på matches** ved løbende at have telefoniske samtaler med rollemodellen og barnets forældre. Her har koordinatoren spurgt parterne om matchets forløb og udvikling samt de udfordringer og styrker, som parterne måtte opleve i matchet på det pågældende tidspunkt. Disse opdateringer er blevet anvendt til at identificere og udforske faktorer, der enten understøtter eller udfordrer matchets forløb og relationen mellem parterne. Samtidigt har opdateringerne muliggjort en undersøgelse af, hvor mange matches der er afsluttet før tid samt kategorisere dem efter de primære årsager hertil. I alt er der inddraget statusopdateringer for 1.232 matches.

Derudover har koordinatorene stillet forældrene en række **afsluttende status spørgsmål** omkring projektet og familiens udbytte af Barnets Ven. Disse er blevet anvendt i evalueringen til at undersøge udbyttet for barnet og familien, som det er blevet opfattet af forældrene. De afsluttende spørgsmål kan ses herunder.

Yderligere har evalueringen inddraget de **ansøgningsskemaer**, som forældrene har indsendt til Barnets Ven i samarbejde med den kommunale samarbejdspartner. I ansøgningsskemaerne har parterne angivet motivationen til, at barnet søger om at blive en del af Barnet Ven. Disse er blevet anvendt til at undersøge behovet hos børnene, der er en del af Barnets Ven. Evalueringen har inddraget 286 ansøgningsskemaer, og fordelingen af dem blandt kommunerne og områderne kan ses i nedenstående Figur 7.

Figur 7: Fordeling af ansøgningsskemaer

6.2.2 Udvalgelse af interviewkilder og casestudier

Udvalgelsen af interviewkilder er overordnet baseret på en gatekeeper-metode, hvor Red Barnet Ungdom har assisteret med at få identificeret børn og rollemodeller til deltagelse i casestudie og fokusgruppe.

I forbindelse med casestudierne har rollemodellerne hjulpet med at facilitere aftaler med familierne om at deltage i et interview om projektet. Dog viste det sig at være en udfordring at rekruttere familier til at deltage i evalueringen. Dette skyldes delvist, at det har været vanskeligt at få rollemodellerne til at spørge familierne om, hvorvidt de vil deltage i evalueringen, da nogle rollemodeller har udtrykt bekymring ved, om denne forespørgsel risikerer at sætte relationen til familien og barnet på spil. Derudover har der været en række praktiske og logistiske udfordringer ved at planlægge besøg i familiernes hjem, hvor interviewene med familien og barnet har foregået, ved hjælp af rollemodellen som tredjepart. Hertil er det rimeligt at antage, at de familier og rollemodeller, der har indvilliget i at deltage i casestudierne, har en god intern relation og kommunikation. I den forbindelse er vi opmærksomme på, at det kan diskuteres, hvorvidt casestudierne indeholder en positiv bias. Vi mener dog, at dette overkommes ved, at der som tidligere nævnt inddrages statusrapporter fra i alt 1.232 matches, hvilket således har givet et fyldestgørende indblik i relationerne mellem rollemodellerne og børnene samt udbytte og udfordringer herved.

Udover interviewene med skolelærerne, som fandt sted i forbindelse med casestudierne, er der yderligere foretaget otte interviews med kommunale samarbejdspartnere. Udvalgelsen af denne respondentgruppe er foregået ved, at Oxford Research fik udleveret kontaktinformation for samtlige af Red Barnet Ungdoms kommunale samarbejdspartnere i de 13 partnerkommuner og områder. Herefter foretog vi en udvælgelse af de kommunale samarbejdspartnere baseret på et kriterium om at sikre geografisk spredning og repræsentation. Ud af de otte interviewede samarbejdspartnere er tre fra Region Hovedstaden, tre er fra Region Midtjylland, mens to er fra henholdsvis Region Nordjylland og Region Syddanmark.

Slutteligt har Oxford Research deltaget i to aktivitetsdage for rollemodeller og børn, som er blevet afholdt af Red Barnet Ungdom som led i projektets aktivitetstilbud for børnene og rollemodeller. I den forbindelse blev der foretaget uformelle interviews i form af legeaktiviteter med henholdsvis fem og syv børn på de to aktivitetsdage. I forbindelse med denne dataindsamling er der ikke tale om en bevidst udvælgelse af børnene, da Oxford Research ikke var bekendt med, hvilke børn der ville deltage i de to aktivitetsdage før fremmøde. Familierne og rollemodellerne var gjort opmærksom på Oxford Researchs tilstedeværelse og ærinde før fremmøde.

6.2.3 Metode for interviews, aktivitetsdag og fokusgruppe

Bortset fra interviewene med børnene er samtlige interviews udført som semistrukturerede interviews. Det betyder, at interviewer har anvendt en interviewguide med en række på forhånd nedskrevne spørgsmål og tematikker. Samtidig har det været muligt for interviewer at undlade eller tilføje spørgsmål undervejs i samtalen for dermed at kunne forfølge interviewpersonens perspektiver. Interviewguiden har som formål at sikre, at de samme tematikker, bliver afdækket i samtlige interviews for dermed at garantere konsistens på tværs af de forskellige interviews. Hertil er der naturligvis udarbejdet forskellige interviewguides til de forskellige informantkategorier.

Til interviewene med de deltagende børn har det været vigtigt at anvende særlige pædagogiske greb og metoder for at tilpasse interviewsituationen til børnenes behov og udgangspunkt. Modsat de andre interviews har vi hverken bragt computer eller interviewguide med ind til samtalen, da disse kan virke

distancerende. Derimod har der kun været anvendt en diktafon, som barnet i løbet af interviewet har fået lov til at undersøge og afprøve. Intervieweren har i løbet af interviewet vekslet mellem at spørge barnet om dets oplevelse i Barnets Ven og smalltalk om fx legetøj, computerspil og andre emner, som kan medvirke til, at en fortrolig relation og uformel atmosfære skabes. I den forbindelse har det været vigtigt, at interviewene er foregået i barnets hjem, hvor forældrene ligeledes har været til stede. Undervejs har intervieweren været opmærksom på barnets kropssprog og udstråling for at sikre, at barnet havde reel interesse i at deltage i hele interviewet.

På lignende vis blev der i dataindsamlingen på aktivitetsdagene anvendt en række lege og aktiviteter til at snakke med børnene om deres udbytte af projektet. Eksempelvis blev børnene bedt om at putte stjerner i en række spande, der repræsenterede forskellige oplevelser eller udbytte af Barnets Ven. Dette kunne være en spand med ordene ”Jeg har lært noget nyt”, eller ”Jeg har prøvet noget nyt”. Herefter spurgte interviewpersonen ind til børnenes valg. Under disse lege var rollemodellerne ikke til stede.

Slutteligt blev der i fokusgruppen med de fem rollemodeller anvendt en række metodiske redskaber, som havde til formål at sikre, at rollemodellerne fik plads til at reflektere over deres egne samt de øvrige deltageres erfaringer i Barnets Ven. Fokusgruppen blev tilrettelagt således, at Oxford Research primært havde til opgave at facilitere samtalen om Barnets Ven ved at stille åbne og overordnede spørgsmål for, at rollemodellerne kunne have bedst mulighed for at dele deres oplevelser og vurderinger samt internt validere dem. Derudover fik rollemodellerne mulighed for selv at bestemme, i hvilken rækkefølge en række bestemte temaer skulle diskuteres. Dette gav samtidigt mulighed for at undersøge, hvilke emner rollemodellerne vurderede som de væsentligste.